

СТАРА ОСИГУРАНИКА

ГОДИНА XLI • БРОЈ 18 • БЕОГРАД, 30. СЕПТЕМБАР 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

У очекивању прописа
о повезивању стажа

КОМЕ ДОПРИНОСИ
О ТРОШКУ ДРЖАВЕ

После осамнаест
година чекања

НАЈЗАД СПОРАЗУМ
СА СЛОВЕНИЈОМ

Сутра Међународни
дан старијих

БИТИ СТАР
У СРБИЈИ

Саветовање медицинских
вештака РФ ПИО

ЛЕКАРИМА
УРУЧЕНЕ ЛИЦЕНЦЕ

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

Београдска филијала: још мало стрпљења до попуне радних књижица

Прве дозволе за рад и у рукама наших стручњака

КОРИСНИЦИ ПЕНЗИЈА У 2008. ГОДИНИ ИЗ СВИХ КАТЕГОРИЈА ОСИГУРАНИКА

	ЗАПОСЛЕНИ			САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ			ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ		
	Старосне	Инвалидске	Породичне	Старосне	Инвалидске	Породичне	Старосне	Инвалидске	Породичне
	Број у XII 2008. године	660.221	334.282	311.891	21.803	15.663	13.874	186.854	12.126
Структура	50,54	25,59	23,87	43	30	27	84	5	11
Просечна пензија у 2008. години	22.634	17.916	14.200	22.075	19.354	13.860	7.446	7.908	5.374
% у заради	69,12	54,71	43,36	67,41	59,10	42,33	22,74	24,15	16,41
Просечан стаж у XII 2008. године (мушкарци)	36	26	27	32	24	25	16	15	13
Просечан стаж у XII 2008. године (жене)	31	23	27	29	20	25	16	14	13
Просечна старост у XII 2008. године (мушкарци)	70	66	-	70	63	-	74	62	-
Просечна старост у XII 2008. године (жене)	65	64	-	62	57	-	70	59	-
Просечна старост нових у 2008. год. (мушкарци)	60	55	-	62	55	-	64	55	-
Просечна старост нових у 2008. години (жене)	57	51	-	57	49	-	60	53	-
Просечан стаж нових у 2008. години (мушкарци)	37	26	-	35	24	-	21	18	-
Просечан стаж нових у 2008. години (жене)	31	21	-	31	19	-	20	17	-
Број нових у 2008. години	46.876	13.406	20.408	2.242	543	535	2.700	553	1.422
Трајно престало право у 2008. год. (због смрти)	21.652	17.712	15.414	788	628	585	8.269	489	1.515
Навршене године живота (мушкарци)	75	71	-	75	67	-	77	71	-
Навршене године живота (жене)	75	71	-	72	58	-	74	60	-
Коришћење пензије (мушкарци)	16	18	14	11	11	13	12	9	8
Коришћење пензије (жене)	18	21	14	12	9	13	13	8	8

У ОЧЕКИВАЊУ ВЛАДИНИХ ПРОПИСА О ПОВЕЗИВАЊУ СТАЖА

Ко ме и како доприноси о трошку државе

Неће бити потребан закон, довољан акт владе, а модел за целу земљу крагујевачка фабрика „Филип Кљајић“ чијим ће радницима прво бити повезан стаж

И поред најаве и очекивања да Влада Србије на редовном заседању прошлог четвртка (24. септембра) донесе и пропис којим би били прецизирани сви услови и начини за повезивање стажа радницима којима доприноси од 1. јануара 2004. године до данас нису уплаћени, ова тачка дневног реда је изостала. Да ли влада премијера Мирка Цветковића још није искристалисала све детаље или њеним члановима треба времена да утврде потребне чињенице – број предузећа, бар приближан број запослених (помиње се око 100.000 људи) који имају рупе у стажу и изворе финансирања читавог посла (Фонду се од 2002. дугује око 150 милијарди динара са припадајућим каматама), остаје да се види на наредним седницама.

Истина, министар за рад и социјалну политику у Влади Србије Радим Љајић најавио је на државној телевизији да ће за повезивање стажа о државном трошку бити довољно само да влада усвоји документ о томе, уместо да доноси закон како је претходно најављивано. Овакав поступак ће знатно убрзати читав процес, па ће радници којима послодавци последњих пет година нису редовно плаћали доприносе за пензијско-инвалидско осигурање имати цео радни стаж покривен уплатама из државне касе.

Пилот пројекат за још једно велико повезивање стажа у земљи биће фабрика „Филип Кљајић“ из Крагујевца, најавио је министар Љајић. За многе од 800 радника ове фирме повезивање стажа значиће да могу

у заслужену пензију. Ово предузеће је пре годину дана приватизовано и послује под називом „Метал системи“, али ни за последњу годину а ни за ону пре приватизације радницима није уплаћен стаж. Ресорни министар је рекао да би повезивање две године стажа крагујевачким радницима могло да послужи као модел који би затим могао да се примени на све остале у земљи, а то што није неопходно доношење закона умногоме ће убрзати читав поступак.

Наводећи да никакав рок за обављање читавог посла још не може да се одреди, министар Љајић је нагласио да ће бити обезбеђени технички услови да то иде што брже. Друштвеним предузећима држава би требало да подмири дуговања и преузме власништво у њима. Ако не могу сами да измире дуг за доприносе, и приватници ће моћи држави да уступе део власништва сразмеран дугу, али се ово неће односити на фирме које су приватне од оснивања.

Економисти који су се укључили у причу о повезивању стажа сматрају да би држава имовину коју би преузела на овај начин требало у што краћем року да изнесе на тржиште и да је се ослободи јер је њено даље подржављење супротно духу реформе. Имовина која се на тај начин

гомила, наглашавају они, додатни је баласт за државу која плаћа цех због тога што је дозволила да послодавци некажњено избегавају законом утврђене обавезе према радницима.

Да подсетимо, у акцији повезивања стажа пре две године захтеве је предало 360.000 радника којима послодавци нису редовно плаћали доприносе од 1991. до краја 2003. године.

В. Анастасијевић

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић.

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ: 011/2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021/487-7789, факс: 021/6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају **Електронско издање:** www.pio.rs/glas osiguranika

Међународни дан старијих

И ове године, поводом обележавања Међународног дана старијих – 1. октобра, који су установиле Уједињене нације пре више од две деценије, најављене су многобројне манифестације.

Геронтолошко друштво Србије 21. септембра је организовало обуку за персоналне асистенте за старе и научни скуп под називом „Старење у Србији“ (24. и 25. септембра).

По традицији, Мрежа организација цивилног друштва које се баве питањима старих ХуманаС организатор је манифестације „Старији захтевају акцију“, која ће се сутра одржати у Дому Војске Србије у Београду (Браће Југовића 19, од 11 до 15 часова). Поред краћих предавања и пружања информација на инфо-штандовима, посетиоцима ће бити представљени панои, постери и обиље материјала посвећеног питањима старих. Део изложбеног простора намењен је представљању ручних радова и слика чланица Мреже ХуманаС и других, а испред Дома Војске биће презентовани курсеви које организује Универзитет за треће доба.

Истог дана, од 11.30 часова у Кнез-Михаиловој, невладина организација Амита разговараће с пролазницима о

томе шта мисле о најновијим предлозима за измене пензијског система, посебно о продужењу радног стажа за жене, односно изједначавању са мушкарцима.

У месецу посвећеном старима, Клиника за геријатрију КЦ Звездара, уз подршку Секретаријата за здравство Београда, 15. и 16. октобра организује Регионалну конференцију о старењу и старости.

Кредити за наводњавање

Покрајински фонд за развој пољопривреде расписао је јесењи конкурс за набавку нове опреме за наводњавање и конкурс за набавку стакленика и пластеника. Право да конкуришу имају власници регистрованих пољопривредних газдинстава из Војводине, а рок за подношење пријава је 5. октобар.

За набавку опреме за наводњавање обезбеђено је 36 милиона динара. За опрему до 5.000 евра важиће годишња камата од 1,7 посто са грејс-

периодом од девет месеци и роком отплате од 24 месеца, а за кредите до 15.000 евра, грејс-период ће бити 12, а рок отплате 30 месеци.

Средства за набавку стакленика и пластеника, у висини 20 милиона динара, позајмљиваће се уз камату од 2,3 одсто, максимални кредит је 15.000 евра, рок отплате 36, а грејс-период 12 месеци. Отплата ће бити у шестомесечним анuitетима, а неће се одобравати кредити нижи од 1.000 евра.

„Лафарж“ међу најбезбеднијим

Беоцинска фабрика цемента „Лафарж“ поставила је за један од приоритета у свом развоју здравље и безбедност на раду запослених.

О томе говори и податак да у претходна 943 дана није било повређених на послу, како запослених у фабрици, тако ни

Прослава након успешне приватизације БФЦ-а

радника код извођача радова који сарађују са БФЦ. Овај резултат је последица сталних обука и доброг планирања сваког посла, а захваљујући њему беоцинска цементара сврстала се у групу најбезбеднијих „Лафарж“ фабрика (постоје у 79 земаља, са 84.000 запослених) у целом свету – уз оне у Јапану, Мексику и Пољској, чуло се на недавној прослави 170 година постојања БФЦ.

Фабрика има и посебну службу за подршку бившим запосленима са задатком да им помогне у проналажењу новог посла или покретању самосталног бизниса, у чему сарађује са потенцијалним послодавцима, НСЗ и синдикалном организацијом.

Нови социјално-економски савет

На иницијативу Асоцијације малих и средњих предузећа и предузетника Србије (АППС), ово удружење је, као представник послодаваца, са Асоцијацијом слободних и независних синдиката (АСНС), Унијом текстилаца Србије, Конфедерацијом слободних синдиката, Индустијским синдикатом Србије и Српском ТВ мрежом, као Асоцијацијом локалних медија, формирало Кризни социјално-економски савет.

Према речима председника АППС Жарка Милисављевића, повод за формирање кризног тела за социјални дијалог је економски и соци-

јални колапс у Србији услед блокаде државног Социјално-економског савета (СЕС).

На конференцији за новинаре најављено је да ће Кризни савет, између осталог, давати предлоге Влади и Скупштини Србије за превазилажење социјално-економских проблема. Један од првих захтева влади, најавила је председник АСНС Ранка Савић, биће да чланови СЕС више не буду плаћани из буџета и да се укину накнаде представницима послодаваца и синдиката за учешће у управним одборима државних фондова и институција.

Критеријуми за отказе

Отпуштање 14.000 државних службеника у циљу „консолидације“ државног буџета, односно да би се омогућило да се текућа јавна потрошња смањи за 0,4 одсто, обављаће се на основу дефинисаних критеријума – утврдила је Влада

Србије, међу којима ће основни бити учинак запослених и неопходност радног места.

Стално запослени и хонорарци ће бити изједначени, рекао је министар економије Млађан Динкић, па уколико надређени одлучи да отпу-

сти стално запосленог, на његово место моћи ће да запосли хонорарног радника ако сматра да он боље ради. Биће смањен и број хонорараца и њихов проценат у односу на број стално запослених моћи ће да износи највише 10 одсто.

Помоћ кроз јавне радове

У Геронтолошком центру у Суботици средином септембра започет је пројекат помоћи старим, немоћним, болесним лицима и особама са инвалидитетом, као и деци без родитељског старања, у оквиру јавних радова на територији Војводине. Програм заједно спроводе Извршно веће АП Војводине и Национална служба за запошљавање.

– У претходна два месеца кроз овај програм смо запослили око 1.900 људи у Покрајини, тако да смо, с једне стране, обезбедили егзистенцију и за њихове породице, док је с друге стране збринута око 5.000 особа којима је за живот и нормално функционисање потребна туђа помоћ – рекао је том приликом др Бојан Пајтић, председник Извршног већа Војводине.

Закон о образовању одраслих

Овогодишњи Међународни дан писмености (8. септембар) Србија је обележила са 1,3 милиона функционално неписмених, што подразумева неписмене или особе без основне школе, као и оне који немају информатичку писменост, односно не знају да користе савремена информатичка средства.

Највише образованих је са средњом школом, док високо образовање има свега 6,5 одсто грађана Србије. Жарко Обрадовић, министар просвете, најавио је да би до краја године могао да буде усвојен нови закон о

образовању одраслих којим би се решио проблем неписмених и недовољно образованих. Он је, та-

кође, рекао да је међу недовољно образованим грађанима Србије највише старијих од 50 година.

Исплата

Исплата другог дела августовског чека пензионерима из категорије запослених почела је 25. септембра.

Пољопривредним и војним пензионерима други део принадежности за август исплаћен је од 21. септембра.

Чек из Загреба

Из Миловинског завода Хрватске пензионерима који живе у Србији исплата принадежности за август почела је 15. септембра. За 31.042 корисника пензија зарађених у овој држави Комерцијалној банци је уплаћено 6,027 милиона евра, па чек из Загреба, у просеку, вреди око 194 евра.

Коверте тање 3,6 одсто

Просечна бруто зарада исплаћена у августу 2009. године износила је 43.597 динара, саопштио је Републички завод

за статистику, што је номинално 3,8, а реално 3,7 одсто мање од просека исплаћеног у јулу.

Нето зарада, без пореза и доприноса, у августу је била 31.338 динара и номинално је нижа 3,7, а реално 3,6 одсто од јулске нето плате.

Лутрија за старе

Државна лутрија Србије расписала је други конкурс за доделу донација чији је циљ побољшање положаја и унапређење квалитета живота старих особа.

Непрофитне организације које се баве старима и желе да обезбеде средства за даље активности, пројекте могу да пријаве до 5. новембра.

ЈУЧЕ У ЉУБЉАНИ ПОСЛЕ СКОРО ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ ЧЕКАЊА

Најзад конвенција са Словенијом

Предстоји ратификација овог документа, а у Заводу за социјално осигурање настављају разговоре о примени раније склопљених конвенција и изради нових образаца

Јуче, 29. септембра, у Љубљани је коначно потписан Споразум о социјалном осигурању између Србије и Словеније. У оквиру посете делегације наше земље, коју предводи председник Борис Тадић, конвенцију су потписали српски министар за рад и социјалну политику Расим Љајић и Иван Светлик, словеначки министар за рад и социјална питања, потврдио је за наш лист Радоје Савићевић, руководилац Групе за међународне споразуме у Министарству рада.

Делегације Владе Републике Србије и Републике Словеније усагласиле су прошле недеље у Београду комплетан текст билатералног споразума о социјалном осигурању, чиме су успешно окончани вишемесечни преговори двеју држава о овој веома важној области.

Потписивањем Споразума о социјалном осигурању, најзад ће се, 18 година после издвајања Словеније као засебне државе, створити услови за остваривање права на пензију око 10.000 наших грађана који су део радног стажа остварили у Словенији и грађана Словеније који су радили у Србији. Споразумом је такође предвиђен и реципроцитет приликом коришћења здравственог осигурања грађана

две земље, као и у остваривању права за случај незапослености.

Иначе, како сазнајемо у Заводу за социјално осигурање Србије, после ратификације конвенције у парламентима обе државе, очекује се њено ступања на снагу почетком

У Београду су, од 9. до 11. септембра, већ одржани разговори органа за везу Републике Србије и Босне и Херцеговине на којима се разматрала примена Споразума између СР Југославије и Босне и Херцеговине о социјалном осигурању, у области здравственог осигурања.

У Београду су, од 9. до 11. септембра, већ одржани разговори органа за везу Републике Србије и Босне и Херцеговине на којима се разматрала примена Споразума између СР Југославије и Босне и Херцеговине о социјалном осигурању, у области здравственог осигурања.

Еври из дежеле највероватније од почетка следеће године

2010. године. После тога би уследило и прерачунавање примања пензионера који су део стажа одрадили у Словенији и они би, од дана важења конвенције, почели да примају две сразмерне пензије, једну из овдашњег Фонда ПИО и другу из дежеле.

Сутра би, иначе, у Бону требало да почну дводневни разговори органа за везу Србије и СР Немачке везани за здравствено осигурање, док ће се разговори у области пензијског и инвалидског осигурања одржати у Београду од 14. до 16. октобра ове године.

Иако су претходни разговори између две земље одржани априла 2005. године, на садашњем сусрету констатовано је да не постоје већи проблеми у погледу примене Споразума и остваривања права на здравствену заштиту.

Посебна пажња је посвећена односу између фондова здравственог осигурања у утврђивању финансијских обавеза, односно међусобних дуговања и потраживања на основу трошкова за пружену здравствену заштиту.

Завод за социјално осигурање договорио је директну сарадњу са органима за

и појединачних ситуација. Таква помоћ је најчешће потребна приликом утврђивања надлежног фонда у БиХ за издавање пријаве на здравствено осигурање.

На иницијативу Завода за социјално осигурање договорено је да почне израда нових образаца за примену Споразума.

Завод за социјално осигурање иницирао је измену образаца и са осталим бившим републикама (у циљу њиховог усклађивања са изменама у националним законодавствима и ознакама земаља). Већ почетком 2009. године утврђени су образци у области здравственог осигурања са Хрватском, док се очекује да ће се до краја године утврдити образци за област пензијског и инвалидског осигурања и осигурања за случај незапослености. Договорено је да се током октобра утврде и нови образци за примену Споразума са Црном Гором.

В. Анастасијевић

УЧЕСНИЦИ РАТОВА У ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ СВЕ БРОЈНИЈИ ПРЕД ШАЛТЕРИМА

Олакшице уз решење Фонда ПИО

Да би наставили да користе право на умањено плаћање комуналних услуга од 1. јануара 2010. године, корисници морају најдаље до 31. октобра ове године, уз остале доказе, да доставе решење Фонда ПИО о признатом учешћу у рату

Грађани који на основу учешћа у рату имају олакшицу од 50 одсто при плаћању комуналних услуга у Београду, у последње време долазе на шалтере Фонда ПИО тражећи „потврду за Инфостан“, не знајући ни сами тачно о каквој је потврди реч. Без обзира на то да ли је у питању евентуално погрешно упућивање или криво тумачење странака, неспоразум се на шалтерима решава брзо и ефикасно – учесницима рата издају се оверене копије решења којима им је утврђен посебан стаж у двоструком трајању, што им обезбеђује продужетак права на субвенцију.

Они којима је већ издато решење о „ратном стажу“ па су га негде затурили или су га предали раније Инфостану ради признавања субвенције, могу у Пензијском фонду да добију (на усмени захтев, без чекања) оверену копију решења коју треба да предају радној јединици ЈКП Инфостан најкасније до 31. октобра 2009. године, уз осталу неопходну документацију.

Има, наравно, и оних који нису никада ни подносили захтев за доношење решења којим се признаје учешће у рату, а инсистирају да одмах на шалтеру добију поменути потврду. Шалтерски радници такве упућују да најпре поднесу захтев, па тек када Фонд позитивно реши такав захтев (на основу валидне потврде надлежног војног одсека или доказа из војне књижице), са решењем треба да се обрате радној јединици Инфостана ради коришћења права на умањено плаћање комуналних услуга.

Иначе, ЈКП Инфостан издао је и посебно обавештење корисницима услуга у коме се наводи да борци рата од 1990. године који желе да наставе са коришћењем права на субвенцију, почев од 1. 1. 2010. године, уз решење Фонда ПИО треба такође да приложе и личну карту (за расељена лица доказ о боравку), последњу

уплатницу Инфостана, доказ о сродству са лицем у заједничком домаћинству, носиоцем задужења код ЈКП Инфостан, или уговор о подстанарском односу са станодавцем, оверен у суду или општини.

Тражење доказа о сродству указује да право на субвенцију не припада само власнику, односно носиоцу задужења Инфостана, који је учесник рата, већ се олакшица може добити и онда када неко од чланова домаћинства има решење о посебном стажу у двоструком трајању по основу учешћа у рату.

Што се тиче осталих корисника ове субвенције из редова борачко-инвалидске заштите, у обавештењу Инфостана се наводи да право имају и учесници НОР-а, ратни војни инвалиди НОР-а, цивилни инвалиди рата, корисници права на месечна новчана примања по Закону о правима бораца, војних и цивилних инвалида и чланова њихових породица и Закона о заштити цивилних инвалида рата, као и корисници права по прописима града о проширеној заштити бораца, војних инвалида и цивилних инвалида рата.

Наведене категорије корисника треба да се обрате надлежним општинским службама борачко-инвалидске заштите са истим доказима као и борци рата од 1990. године (изузев решења Фонда ПИО о признатом учешћу у рату).

Лица која примају додатак за туђу негу и помоћ преко Фонда ПИО и власници су стана за који плаћају умањене комуналне услуге, Градском центру за социјални рад, поред наведених доказа, треба да доставе решење о признавању права на туђу негу и помоћ, као и пензијски чек власника стана (ако је пензионер), потврду из Националне службе за запошљавање, ако је незапослен, или пак потврду из фирме (може и оверена здравствена књижица) ако је власник стана запослен, као и уговор о подстанарском односу са станодавцем у коме је утврђено да услуге обједињене наплате плаћа подстанар.

Према информацији Инфостана, корисници који најдаље до 31. октобра ове године не доставе тражену документацију, ризикују губитак права на субвенцију од 1. јануара 2010. године.

С. Марсенић

НЕДОУМИЦЕ ТАКСИСТА ПРИ ПОДНОШЕЊУ ЗАХТЕВА ЗА ПЕНЗИЈУ

Редовно плаћали, а дугују

Због периода када су плаћали аконтације, а нису измирили обавезе по коначним обрачунима, многи тек на шалтеру Фонда ПИО сазнају да им предстоји доплата доприноса

Београдски таксисти, који ових дана подносе захтев за упис стажа или за остваривање права на пензију, изненаде се када у Фонду ПИО добију информацију да постоје дуговања на име доприноса за ПИО по основу обављања самосталне делатности.

– Таксисти, иако су редовно плаћали своје обавезе по решењу Пореске управе, заиста дугују део доприноса за 1997. годину и у обавези су да то измире у циљу регулисања уписа стажа или у поступку остваривања права на пензију – потврђује Тања Спасојевић, шеф одељења за осигуранике у Матичној евиденцији Службе 1 Београдске филијале.

Наша саговорница подсећа да је, према тада важећим прописима, основицу на коју се плаћао допринос за осигуранике самосталних делатности чинио нето приход, односно приход или добит на коју се плаћао порез, у складу са пореским прописима, с тим да та основица није могла да буде нижа од најниже зараде у Републици у текућој години. До утврђивања те зараде, основицу за плаћање доприноса чинио је просечни месечни износ зараде по запосленом остварен у Републици у децембру претходне године, према подацима Републичког завода за статистику. С обзиром на то да је просечна месечна зарада по запосленом 1997. године износила 1.324 динара, сви који су допринос аконтативно плаћали на основицу од 962 динара из децембра 1996. годи-

Тања Спасојевић

не – обавезни су да уплате разлику доприноса између аконтативно утврђеног износа (на основицу од 962 динара из децембра 1996) и коначно утврђеног износа доприноса (на основицу која је за 1997. износила 1.324 динара).

– Уколико у приложеном уверењу Пореске управе наведена основица и уплата нису исказане у најнижем износу, јасно је да се ради о разлици између аконтативног и коначног решења за 1997. годину. Међутим, у тим случајевима таксисте не враћамо у Пореску управу, већ им се овде даје обрачун дуженог доприноса, са бројем жиро-рачуна на који треба да уплате назначени износ. После достављања доказа о обављеној уплати, у бази података матичне евиденције региструје се М-4 обра-

Иван Тодоровић

зац за 1997. годину – додаје још Тања Спасојевић.

Сличан проблем јавља се и код таксиста из целе Србије, али за 1992. годину.

У решавању овог проблема за таксисте постоји добра и – не баш добра вест. Добро је што им је раздуживање старих дугова после 18. априла ове године јефтиније него дотад. Наиме, Управни одбор Фонда ПИО у априлу је донео одлуку да се дужницима из самосталних делатности, пољопривредног осигурања и онима који су радили по уговорима а нису им плаћани доприноси (или нису били ни

Обавезе

Таксисти плаћају допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 22 одсто на најнижу месечну основицу (што до 31. октобра износи 3.406,04 динара месечно), допринос за здравствено осигурање, такође на најнижу основицу, по стопи од 12,3, као и допринос за осигурање за случај незапослености по стопи од 1,5 одсто.

пријављени па накнадно стичу својство осигураника), доприноси које дугују обрачунавају на најнижу основицу важећу у тренутку уплате доприноса. Практично, то значи да се дугови од пре 12 година или и од раније више не рачунају на ондашњу просечну зараду, уз обрачунавање камате на дуг за цео овај период, него на тренутну најнижу основицу – која износи свега

35 одсто просечне месечне републичке зараде исплаћене у претходном кварталу. Пошто најнижа основица до краја октобра (јер се мења свака три месеца према кретању просечне зараде) износи 15.482 динара, за сваки дугујући месечни допринос за ПИО, таксисти, као и остали из помануће категорије, сада треба да плате само по 3.406,04 динара.

Не баш добра вест јесте – да ће им на основу овакве основице сутра бити и обрачунавана пензија. Наиме, како подсећа Иван Тодоровић, директор Службе 1, таксисти су, откако је

Електронско преузимање пријава

Евиденцију таксита води Агенција за привредне регистре, па се онај ко одлучи да региструје такси делатност обраћа овом органу према месту обављања делатности. И, више не мора сам да се, још, пријављује и Фонду ПИО. Наиме, Агенција подноси Фонду његову пријаву на осигурање (као и одјаву за оне који престају тиме да се баве), а у току је поступак аутоматског преузимања електронским путем пријава и одјава од АПР-а, каже Иван Тодоровић.

1. јануара 1982. уведено њихово обавезно осигурање, до 2003. године плаћали доприносе најмање на просечну зараду. При садашњем начину обрачуна пензија, њима би лични коефицијент (који се рачуна према односу основице на коју је плаћан допринос и просечне зараде) до 2003. био 1. Да је остало тако, могли би да рачунају, према садашњим правилима, на пензију мало изнад 24.000 динара (коефицијент 1 x 40 година стажа x општи бод од 604,51 динар).

Од 2003, међутим, и њима је снижена основица за плаћање пензијских доприноса на 0,35 одсто просечне зараде, па ће им и коефицијенти за минулих осам година бити трећина дотадашњих. Ко сад, још, плати доприносе које дугује из периода пре 2003. на ту исту најнижу основицу, то ће му додатно оборити коефицијенте, па и висину будуће пензије. Али, никад два добра заједно...

Иван Тодоровић подсећа да таксисти, почев од 1. јануара 2008. године, када је обављена административна консолидација фондова, захтев за пензију подносе надлежној филијали РФ ПИО према месту у коме су регистровани обављање делатности. Уз захтев, поред фотокопије личне карте и радне књижице, обавезно се прилаже решење Агенције за привредне

регистре (АПР) о почетку обављања делатности или решење, односно уверење о обављању такси делатности које је издао општински орган надлежан за послове привреде (одељење за привреду и финансије), с обзиром на то да су до 31. децембра 2005. општински органи управе били надлежни за послове уписа у регистар самосталних делатности.

– Након поднетог захтева, уколико одјава осигурања није поднета, цени се да ли су са даном подношења захтева или са неким другим датумом испуњени услови за остваривање права на пензију и, зависно од тога, осигураник се писмено обавештава о датуму с којим треба да престане са обављањем делатности, што значи да достави решење Агенције за привредне регистре о престанку обављања такси делатности – објашњава Тодоровић.

плаћеном доприносу за период од почетка обављања делатности до дана брисања из регистра Агенције.

Према Закону о ПИО, обављање такси делатности признаје се у стаж осигурања само за период за који су уплаћени сви доспели износи доприноса. Уколико имају довољно старости и стажа, с уплаћеним доприносима, за остваривање права на пензију, и таксисти који дугују доприносе за неки период могу, као и остали самосталци и пољопривредници, да се пензионису. Дуг (али с каматом), по члану 120, измириваће обуставом трећине месечног износа пензије, све док се не плате сви доспели износи доприноса.

– После тога, имају право да им се одреди нови износ пензије на основу укупног стажа – објашњава Тодоровић, уз закључак да је таксистима, ипак, боље да редовно измирују доприно-

Привремена обустава

У погледу права из пензијског и инвалидског осигурања, права на старосну, инвалидску и породичну пензију, на накнаду погребних трошкова, новчану накнаду за телесно оштећење и за помоћ и негу другог лица, таксисти су потпуно изједначени са другим категоријама осигураника, а пре свега са запосленима. Таксисти, уосталом као и сви остали предузетници, имају могућност и да привремено обуставе обављање делатности, због болести, нерентабилности делатности као и у другим случајевима, с тим да привремена одјава мора такође, као и почетак и престанак обављања делатности, да буде регистрована у Агенцији за привредне регистре.

– За време привремене одјаве делатности уплата доприноса није обавезна, односно законом је предвиђено мировање те обавезе за период одјаве. Али, то зависи од воље самог осигураника јер му је омогућено да и у тим случајевима плати допринос уколико то жели, рецимо ако му је то потребно за услов за пензију – објашњава Тодоровић.

У том случају предузетник треба да поднесе захтев Пореској управи за плаћање доприноса, и то у року од 30 дана од дана привремене обуставе обављања делатности.

На основу Закона о ПИО, Пореска управа је обавезна да подноси Фонду пријаве података за основице осигурања. Али, будући да она за сада не извршава ту своју обавезу, таксисти уз захтев за пензију морају сами да доставе и уверење Пореске управе о

се јер ће у сваком случају морати да то учине приликом остваривања права на пензију. А када се на основни дуг припишу и припадајуће камате, то ће, неспорно, додатно отежати положај дужника.

Славица Чедић

ОДНЕДАВНО РАДИ КОЛ ЦЕНТАР ЗА СТАРИЈЕ ОД 65 ГОДИНА

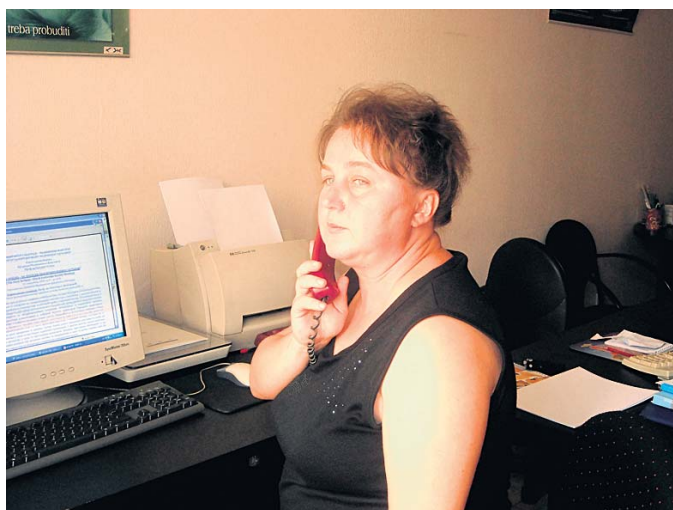
Једно „ало“ за све одговоре

Преко телефона Градског завода за геронтологију у Београду старији грађани из целе Србије могу да добију основне медицинске савете или да се информишу о својим законским правима

Који такси има могућности да вози инвалиде у колицима, како да превентивно припремим свој имуно систем за свињски грип, шта је потребно од документације за услуге геронто домаћице, коме треба да пријавим насиље и малтретирање мог комшије од стране његовог сина, живим у дому пензионера и ко је обавезан да ме вози на контролу код лекара специјалисте пошто хитна помоћ то одбија...

Ово су само нека од питања која су у протекла непуна два месеца, од када постоји Кол центар Градског завода за геронтологију у Београду (отворен 6. августа), упутили најстарији грађани. Завод је отворио Кол центар да би старији од 65 година из целе Србије могли да се информишу о својим законским правима или да добију основне медицинске савете. У Центру дежурају, и одговарају на питања, медицинска сестра и лекар.

– Наша идеја је да најстаријим суграђанима, а посебно онима који су везани за кревет или немају никог

Сунчица Јовановић

Градског завода за геронтологију у Београду др Милан Црнобарић. – Када су у питању медицински савети, наш лекар одмах даје одговор. У случајевима када су потребни правни и стручни савети из било које области везане за остаривања права лица старијих од 65 година, тада корисници или чланови њихове породице остављају контакт телефон на који их, након увида у њихов проблем и консултације са стручним тимом, позивамо у најкраћем ро-

и адресе институција које могу да им помогну, док се житељима из других места Србије помаже информацијом како законски могу да остваре свој захтев.

Крај телефона дежура виша медицинска сестра Сунчица Јовановић која је запослена у Градском заводу за геронтологију пуних 17 година, од којих је многе провела на терену, па отуда и велико искуство у раду са старијима. Уз телефон много папира, права мала база података – о институцијама које се најчешће траже, о правима на субвенције, помагала, бање, одморе, како ублажити болове...

– Изненађена сам бројем позива који крећу ујутру, чим почне рад Кол центра – наводи Сунчица Јовановић. – Често су питања нејасна, али стрпљиво успевам да сазнам шта наше кориснике заправо занима. Уколико одговор

захтева проверу и накнадна сазнања, касније им се телефоном јављам. Највеће ми је задовољство када после неколико дана зову да кажу да су завршили и да захвале.

Наша саговорница указује да често има деликатних и осетљивих питања, односно ситуација у којима, по закону, не могу да одлучују, а опет, потребно је да се реагује:

– То је када стари људи пријављују насиље у породици, када се отворе да то некоме кажу јер их је најчешће срамота због тога, или када неко говори о својим суицидним намерама. Шта да одговорим старијој го-

Најчешће – медицина

Недељно се Кол центру јави око 120 старијих лица, односно дневно у просеку буде 25 позива. Трећина свих питања тиче се медицинских савета.

споћи која се јавља да је припремила документе за личну карту али не може да стоји у реду да их преда? Њу сам упутила да се јави центру за социјални рад. Трудим се да им улијем поверење, у највећем броју случајева успевамо и да решимо проблем, поготову што сам успоставила контакт са оним институцијама и установама које у домену рада имају и бригу о старима – каже Сунчица Јовановић.

М. И.

Обавештење радним данима

Телефон Кол центра је 011/2067-804, а информације могу да се добију сваког радног дана од 8 до 14 часова.

од породице, омогућимо да на једном месту добију све потребне информације, односно да им дамо бројеве телефона или да их упутимо на адресе где могу да добију прецизније одговоре или да остваре своја права – објашњава директор

ку. Ово је тек почетак рада Центра који ћемо наставити да развијамо и допуњавамо, а, с обзиром на досадашње интересовање, размишљамо да уведемо и другу, поподневну смену.

Београђани добијају одговор уз бројеве телефона

Како је Србија оседела

За само седам деценија пређен пут од младе до старе нације у којој се, неретко, старост обезвређује као најнепожељнија особина савременог човека

Србија са 17 одсто становништва старијег од 65 година убраја се међу пет најстаријих земаља у свету што може да промени њену историјску перспективу у овом веку. То је и био један од повода да Институт за политичке студије и Геронтолошко друштво Србије организују 24. и 25. септембра у Црвеном крсту научни скуп о старењу у Србији у прошлом веку. Кроз 27 реферата и учешће око 70 стручњака који се у различитим областима баве старењем, направљен је осврт кроз историјску призму да би се сагледали преломни догађаји који су одредили судбину српског народа.

Према подацима које је навео др Милош Немањић, председник Геронтолошког друштва Србије, наша држава је за кратко време прешла пут од младе до старе нације чему су допринели ратни сукоби на њеној територији који су променили старосну структуру становништва:

– Од пописа 1931. године када је Србија имала 5.725.912 становника од којих је 288.753 или 5,5 одсто било старије од 65 година, па до самог почетка 21. века када је бројала 1.274.155 старијих грађана који су чинили 17,1 одсто у укупном уделу становништва, прошло је само седам деценија. Нарочито су Први и Други светски рат довели до нестанка читаве једне генерације младих људи и оних у средњем животном добу, а

то се наставило даљим ратним сукобима, прогањањима, затварањима људи током Информбироа... – нагласио је др Немањић.

Значајну улогу у бризи о старим лицима има Црвени крст, чуло се на скупу. Основан још давне 1876. са задатком да збрињава избеглице из Босанско-херцеговачког устанка, данас део својих активности спроводи кроз „Програм за бригу о старима“ који представља прелазак са дистрибуције хуманитарне помоћи на пројекте пружања услуга старијим особама.

Према речима Наташе Тодоровић, програм даје широке могућности за деловање Црвеног крста на побољшању квалитета живота старијих лица, омогућавајући им да што дуже остану у свом окружењу, мотивишући их да користе своје физичке и менталне потенцијале, умањујући, при том, потребу за разним видовима институционалне помоћи.

– То чинимо кроз здравствено-превентивне активности, помоћ у кући, психо-социјалну подршку и клупске активности, а на реализацији програма заједно раде професионалци и аматери – истакла је Наташа Тодоровић.

Полазећи од тога да је старост, пре свега, стање духа, о чему је говорио професор др Светислав Јовано-

вић, психолози све чешће промовишу идеје активизма, тврдећи да успешна старост увек подразумева активну старост. Поготово када се зна да је реч о популацији која је често маргинализована и запостављена, па је потребно да се посебно подстиче на активност и на ангажовање у решавању разних актуелних проблема у друштву. У пракси се често проблем испољава као удаљавање са радног места неких особа само зато што „имају много година“.

И поред опредељења државе да штити интересе старијих који представљају знатан део популације, њихов положај и третман данас није завидан, а поједини учесници скупа навели су да је све присутније обезвређивање старости као најнепожељније особине савременог човека.

Излагањем о организацијама пензионера у Србији, Владанка Мискин је подсетила на неке од начина организовања старије генерације ради дружења и самопомоћи, нагласивши да у свих 160 општина постоје организације пензионера које делују и раде кроз месне одборе.

Сва излагања и реферати са првог научног скупа посвећеног старењу и старости биће објављени у зборнику часописа „Геронтологија“.

Миланка Иванчајић

ФИЛИЈАЛА УЖИЦЕ ОЧЕКУЈЕ РЕКОНСТРУКЦИЈУ ЗГРАДЕ

Брже до инвалидских решења

Покривајући највећи територијални опсег у Србији, стотинак запослених може да се похвали и изузетним бројем захтева решених у законском року

Филијала РФ ПИО Ужице, по територији коју покрива, највећа је филијала у Србији, а по броју осигураника и корисника прва међу највећим. Седиште Филијале је у самом центру Ужица, у Улици омладинској 22, а послове на спровођењу пензијског и инвалидског осигурања обавља и за општине Пријепоље, Прибој, Нова Варош, Чајетина, Бајина Башта, Косјерић, Пожега и Ариље. До априла прошле године ова филијала је обављала послове и за општину Ивањица која се „преселила“ у Филијалу Чачак.

У Филијали је запослено 102 радника (више од 50 одсто са високом и вишом школском спремом) и они опслужују више од 94.000

Сретен Селаковић

осигураника и око 64.000 корисника права.

– Корисницима наших услуга врата су отворена од 8 до 15 часова, али озбиљно размишљамо да се

референтима матичне евиденције и који раде на доношењу решења ограниче рад са странкама у циљу још брже и квалитетније израде решења. Јер, наравно, основни предуслов за задовољство осигураника и корисника јесте квалитетан и ефикасан рад на доношењу решења о пензији и остваривању осталих права из ПИО – каже директор Сретен Селаковић.

Запослени у Филијали одговорно одрађују своје послове, што показује ажурност изражена бројкама. У 2008. години било је за решавање 29.123 захтева за остваривање разних права, а решено је 26.490 – већина у законском року од 60 дана; у првом полугођу ове године у Филијали се радило

на 13.229 захтева, од чега је решено 10.522.

– У суштини, сви примљени захтеви чије решавање искључиво зависи од рада запослених у Филијали завршавају се у законском року од два месеца – истиче челни човек Ужичке филијале, задовољан што бројке указују да запослени одговорно одрађују посао.

Као и другде, и у граду на Бетињи на квалитет и брзину доношења решења највише утиче неажурност послодавца у предаји података о стажу, зарадама и плаћеним доприносима (М-4 образаца).

– И поред опомена и претњи прекршајним пријавама, један број послодавца не реагује, а радници, истини за вољу, немају никакву могућност да натерају газде да их уредно пријаве и плаћају им доприносе – примећује директор Селаковић.

Наравно, за неуплаћене доприносе за ПИО запослени и овде често сазнају тек кад поднесу захтев за пензију и тада настаје проблем. Да би га ублажили и умањили муке осигураника, и ужички референти онима који и без стажа за који није плаћен допринос испуњавају услове за пензију доносе привремено решење, а ако не испуњавају – наставља се даљи рад на комплетирању података.

И овде се чека на потврђивање стажа из иностранства, на прибављање уверења пореске управе за пољопривреднике и осигуранике самосталних делатно-

Странкама увек предност

Велика предузећа решавају вишак запослених, па расте број захтева за старосну и инвалидску пензију, али и за самостално уплаћивање стажа; сређивање података прво за фирме у којима је окончан стечај

сти, да се прикупе подаци по замолници...

– За сада се новоуведени начин прикупљања података и доказа за утврђивање стажа путем „електронске замолнице“ уходава, али ускоро очекујемо пун ефекат оваквог прикупљања података – каже Селаковић.

Препрека је, наравно, и несређена база података матичне евиденције, па у Ужичкој филијали 13 запослених свакодневно контролишу и ажурирају податке из М-4 образаца претходних година, свесни да је то један од најбитнијих доприноса бржем и квалитетнијем доношењу решења и обезбеђивању података за формирање и функционисање Централног регистра.

– У овој години знатно је повећана ефикасност у решавању захтева по основу оцене радне способности и утврђивања туђе неге и помоћи. Последњих неколико година на позив пред комисију у Филијали Ужице стално је чекало више од 2.000 захтева, а последњи извештај с почетка овог месеца показује да на комисију чека непуних 1.400 захтева – истиче још први човек Ужичке филијале.

Запослени су задовољни техничком опремљеношћу, али су им услови рада у згради Филијале засад непремостива тегоба. Наиме, зграда је са метално-стакленом фасадом од лоше конструкције, а без изолације и климатизације, тако да су лети у њој несносне врућине, а зими је хладно. Врло мали простор за архиву у згради приморао је Ужичане да закупе око 300 квадрата архивског простора.

– Наишли смо на разумевање Дирекције Фонда ПИО за ове наше проблеме, па се управо ради техничка документација за реконструкцију зграде. Надамо се да ће то бити урађено у току идуће године, као што смо предложили у Плану јавних набавки за 2010 – закључује Сретен Селаковић, директор Филијале Ужице.

Т. Кршић

На Тргу фонтане број 2, у ужем центру града, налази се Филијала Крушевац која покрива подручје Расинског округа са шест општина: Крушевац, Трстеник, Брус, Александровац, Варварин и Ћићевац. Убраја се у ред великих филијала, с обзиром на то да има око 89.000 осигураника и 56.100 корисника пензија. О остваривању њихових права стара се 72 запослених на неодређено време.

Рад са странкама се одвија преко два шалтера у писарници у току целог радног времена и осам шалтера у ликвидатури који су отворени од 11 до 15.30 часова. Осим тога, странке у сваком тренутку могу да се обрате запосленима који су компетентни да дају информације о правима из ПИО или о поднетом захтеву странке.

– Као директор филијале сматрам да странка има приоритет у односу на све послове. Странке се примају без заказивања, трудим се да их пажљиво саслушам и да се проблем реши у најкраћем могућем року. О резултату обично обавестим странку телефоном – каже Славица Крњевић, директор Крушевачке филијале.

Запослени су, сазнајемо, задовољни условима рада. Техничка опремљеност је добра, сви запослени имају персоналне рачунаре, а недостатак неколико ласерских штампача биће решен у сарадњи са Дирекцијом.

Славица Крњевић

У последњих неколико година, по фазама, скоро је комплетно адаптирана зграда стара око 50 година. Остало је да се уреде писарница, архива и, што је најважније, да се обезбеди прилаз за инвалиде.

– Поступак је покренут, али је прошло доста времена у тражењу најповољнијег техничког решења због конфигурације зграде – напомиње директор Филијале.

Запослени су, каже њихов први руководилац, одговорни, савесни и дисциплиновани. Филијала је веома добро функционисала, али је после спајања фондова рад отежан, будући да је ова филијала добила 60 процената осигураника више, а број запослених, стицајем околности, није повећан.

– На запослене је пао огроман терет. Колико је повећан обим посла најбоље говори подаци о броју

примљених захтева. Тако је, на пример, у току 2007. укупно примљено 10.109 различитих захтева, док је у 2008, после спајања фондова, примљено укупно око 23.000 захтева. Од тога је решено 19.955 захтева, што практично значи – дупло више него што је у 2007. години примљено. На повећање броја захтева утичу и специфичности привреде Расинског округа. У неколико великих предузећа као што су „Петолетка“ и „14. октобар“ спроведен је или је у току поступак решавања технолошког вишка. Последница је повећање броја захтева за старосну и инвалидску пензију, а многи бивши радници подносе захтев за добровољно осигурање по члану 15. На пример, у Испостави Трстеник у кратком временском периоду поднето је око 600 захтева за укључивање у добровољно осигурање – наглашава Славица Крњевић.

Иначе, Филијала има и све друге проблеме које имају и остале филијале. Веома дуго се чека на вештачење. Иако је, каже директор, захваљујући разумевању начелника др Дике Кајевића повећан број лекара који се упућују да раде вештачење, ипак се број осигураника који чекају не смањује.

ђено ГП „Јастребац“, а у плану је да се комплетно сређује матична евиденција и за раднике осталих великих предузећа – истиче наша саговорница.

Великим залагањем свих запослених до сада су остваривани веома добри резултати, каже она, али да би се одржао квалитет рада и побољшала

На трајање поступка утиче и стаж у другим републикама, неуплаћени доприноси и несређени подаци матичне евиденције. На сређивању базе података матичне евиденције и овде је укључен велики број радника, а посебно се ради комплетна обрада појединих предузећа.

– Конкретно, кренуло се од предузећа у којима је окончан стечајни поступак, па је, у сарадњи са архивом, скоро потпуно обра-

ажурност, неопходно је повећати број извршилаца, поготову на радним местима за која је потребан правни факултет.

– Из Дирекције је најављено да ће се нова систематизација радити према броју осигураника и корисника па се надамо да ће се проблем недостатка радника брзо решити – оптимиста је Славица Крњевић, директор Филијале Фонда ПИО у Крушевцу.

Т. К.

Обједињени

Од почетка 2008. почело подизање старосне групе повећане у јануару, па у октобру исте године, а

Нашем листању пожутелих томова „Глас осигураника“ дошао је крај: у минуле четири деценије новинари су на његовим страницама помно бележили шта нам се све дешавало, од „златног доба“ када је на сваког пензионера долазило 4-5 запослених, када су се пензије обрачунавале из зарада у десет најбољих година и исплаћивале унапред, а пензионери добијали регрес и кључеве друштвених станова...

Једна колегиница написала је да су „Срби економску битку изгубили у кревету“, мислећи, наравно, на наталитет због кога нам је озбиљно припретило да заиста сви станемо под једну шљиву. Истине ради, порадили су доста

вишицу требало „развући“ на наредних шест месеци. Уместо да им се пензије ускладе за последњи квартал 2005. по дотадашњем закону, а онда, у 2006, 1. априла по новом, према статистичким показатељима из првог тромесечја године – закон, важећи од 1. јануара 2006, примењен је уназад, и на последњи квартал 2005; тако је пензионерима ускраћена јануарска повишица.

Али су, бар, после нимало лаких преговора са ММФ-ом, први део јавног дуга (половину августовске и целу септембарску пензију укупно вредне, у просеку, 17.850 динара) добили не у обвезницама, него у готовини, и то – већ у децембру 2005. Такође им је најављено враћање, после

✓ **Просечна нето зарада у децембру 2005. износила је 22.079, просечна пензија 12.342, најнижа 4.823, а највиша 59.119 динара**

и наши политичари, пре и после правих битака које су нам наметали... А сада смо ту где смо већ пет последњих година у којима су транзиција и болни повратак у капитализам дубоко зарезали у систем пензијско-инвалидског осигурања и права његових корисника. По закону, и око њега...

Јер, и на почетку примене новог Закона о ПИО који је ступио на снагу 1. јануара 2006, тумачења су „ударила“ по пензионерима: у новембру 2005, када су најзад добили пензију за претходни месец с повећањем од 3,56 одсто, разгневили су се јер је по-

петогодишње паузе, бесплатног опоравка у бањама – за друштвени стандард корисника у 2006. години планирано је 149 милиона динара...

На крају исте године направљена је прва озбиљнија „инвентура“ онога што је уздуж и попреко Србије, али не само ње, грађено пензијским новцем од 1969. до 2000. године: улагано је у 225 здравствених објеката, изграђено или дограђено 16 рехабилитационих центара а још 18 новчано помогнуто (за шта је утрошено динара који би сада вредели више од 400 милиона евра), улагано у 160 заштитних радионица и 19

пензијски фондови

анице за пензионисање за по шест месеци, пензије ванредно затим, под притиском ММФ-а, замрзнуте до краја 2009.

школа за инвалидну децу, у водопривредне објекте у 55 општина и градова, а списак рудника, предузећа и осталих корисника имао је 409 прималаца новца. Пошто је имовина Фонда ПИО и иначе била изузета од свеопштих некретнина које су,

ка који су чекали последњи тренутак да поднесу захтев за повезивање стажа у периоду од 1. јануара 1991. до 31. децембра 2003. Док су стигли и захтеви послати поштом, уз оцену да су послодавци у разочаравајућем броју искористили

мате: у просеку по 3.114 динара.

Гувернер Народне банке Србије Радован Јелашић већ с јесени 2006. почео је озбиљно да љути пензионере, тада предлогом да се обавезно уведе други стуб – допунско осигурање које

же, како се тада најављивало, од 100.000 динара... У Србији је почео да ради први приватни добровољни пензијски фонд, министри су најављивали 50.000 радних места и 4.000 станова за раднике у јавним службама, расписан је конкурс за јавне радове који би, бар привремено, упослили незапослене, а 3.000 српских пензионера у Црној Гори већ четири месеца није примало пензије...

У децембру је потписан Споразум о социјалном осигурању са доскорашњим „другим оком у глави“, ресорни министар је најављивао да ће се зауставити приватизација бања и оне вратити Фонду ПИО и – стигла је 2007. година.

За Фонд ПИО запослених, то је значило убрзане припреме за предстојећу консолидацију, за почетак, три пензијска фонда (запослених, самосталних делатности и пољопривредника), а за пензионере – бригу да ли ће, док се са привременим финансијским плановима чекају нови парламент

ПОВОДИ

У РЕПУБЛИЧКОМ ФОНДУ ПИОЗ

"СТАРТУЈЕ" ГОВОРНИ АУТОМАТ

● Аутомат једноставан за коришћење, а информације ће се добијати по цени локалног телефонског позива

Позивом на број, који ћемо, како очекујемо, објавити у наредном издању "Гласа осигураника", грађани Србије моћи ће да добију основне информације због којих су досад, не ретко, морали да долазе на шалтере филијале Фонда. Следећи "упутства" са говорног аутомата, притиском на одговарајући тастер, моћи ће, између осталог, да се информишу о условима за одлазак у старосну, инвалидску или породичну пензију, да сазнају која документа морају да

ОКРУГЛИ СТО О КОНСОЛИДАЦИЈИ ФОНДОВА ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРАЊА

ПРЕДСТОЈИ ВЕЛИКИ ПОСАО

● Истоветни проблеми свих пензијских фондова свету

У организацији Занатске коморе Србије, пред крај прошлог месеца, организовао је - Округли сто о консолидацији пензијског и инвалидског осигурања за предстојећег спајања Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања самосталних делатности и Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања пољопривредника

Уводничари на "задаћу" били су Владимир Глигоров, економиста, помоћник директора Републичког завода за статистику

КОНСТИТУИСАН ИЗДАВАЧКИ САВЕТ "ГЛАСА ОСИГУРАНИКА"

ЗА ЈУБИЛЕЈ "ИЗМЕЊЕНО ЛИЦЕ"

● Предстоји унапређење садржаја и графичког изгледа Листа

преконоћ, Законом о средствима у својини Републике Србије 1995. подржављене, озбиљно се (у договору са ресорним министарством) припремао посебан закон о имовини Фонда, али и судске тужбе за утврђивање власништва над оним у шта је улагано. Нека судска решења већ су донета да забране другима да продају РХ центре које је Фонд градио, посебан закон о целокупној имовини још се помене само понекад и у самом Фонду.

У јануару су радници неких филијала Фонда одрадили и 14. дан, суботу, да би примили захтеве радни-

шансу да им држава плати доприносе које су ускратили запосленима, пребројано је више од 360.000 поднетих захтева.

У фебруару је 120.000 пензионера са гарантованим најнижим пензијама обрадовано вешћу да ће им минималац, по новом закону (25 одсто просечне зараде из претходне године) порастати на 6.378,50 динара, а прва повишица те године, после шестомесечне паузе, увећала је све пензије од 1. априла за 8,34 одсто.

У јулу је исплаћена и друга рата дуга пензионерима (четвртина пензије) с 8,5 одсто годишње ка-

би „одвукло“ део доприноса у нове, приватне фондове, какви се, писали су из Синдиката пензионера „Независност“, нису добро показали ни у другим земљама у транзицији.

✓ **У децембру 2006. године просечна нето зарада била је 28.267, а просечна пензија 14.285, најнижа 7.313, а највиша 67.782 динара**

После 1. октобра, пензије су порасле 5,83 одсто. У Министарству културе су саопштили да су обезбедили 36 милиона динара за првих 100 пензионисаних уметника који ће доживотно примати „националне пензије“ не ни-

и нова влада, поштари стизати редовно.

У марту влада доноси уредбу о додели спортских признања, која су у јавности одмах названа „пензијама“, за 427 освајача олимпијских и параолимпијских медаља,

УВОДЕ СЕ СОЦИЈАЛНЕ ПЕНЗИЈЕ?

Усвајањем Националне стратегије о старењу, крајем прошле године, Влада Србије дала је зелено светло за увођење социјалне пензије, категорије која до сада код нас није постојала. Ради се о новом начину збрињавања старијих суграђана који немају никакве приходе а ни потребног радног стажа да остварили право на пензију. Критеријуми за доделу социјалних пензија још нису одређени а процењује се да ће на чеку износ био између 1.000 и 5.000 динара, односно износ који неће бити већи од социјалне помоћи за појединца. Корист би осетили

старији суграђани, примаоци социјалне помоћи, који су по садашњим прописима дужни да приложе 17 различитих докумената, што представља мучан и дуго-трајан посао, уз значајне трошкове, уз обавезу обављања, због чега многи радије одустају од подношења захтева за овом врстом помоћи.

Документ о социјалним пензијама урадила је радна група Савета за питање старења и старости а коначан документ урадиће се на основу договора са експертима Уједињених нација. За сада се не зна када

ће се све то завршити и почети прве исплате социјалних пензија.

ИЗЈАВЕ ПО ПРИНЦИПУ ТОПЛО-ХЛАДНО

Изјавом потпредседника Владе Србије, Божидара Ђелића, да би пензије и после 2009. године требало усклађивати, не само са трошковима живота већ и са растом зарада, због чега је потребна измена закона, обрадовала је пензионере. Стекао се утисак да су тако усишане жеље пензионерских организација које траже да се врати усклађивање пензија према "швајцарском моделу". Недуго потом, само два дана касније, мишљење гувернера Народне банке Србије, Радована

УЗИМАО ПЕНЗИЈЕ ПОКОЈНИКА

Вест да је управник поште у малом црногорском месту Бати Цуцкој, недалеко од Херцег Новог, пуних 19 година узимао пензије четири умрле особе, процењујући да је на тај начин зарадио око 35.000 евра, свакако да изазива изненађење а још више неверицу. Вероватно би овај поштански службеник наставио са својим хобијем и у наредној, трећој деценији, да се једној службеници херцеговске филијале Фонда пензијског и инвалидског осигурања није учинило сумњивим да особа, рођена 1907. године, односно стогодишња, и даље уредно приима пензију. Отворена је истрага и утврђено је да "сумњива особа" није жива и нема сто година, већ је ум-

ИЗГРАДЊА МАЊИХ ДОМОВА ЗА СТАРЕ

На основу резултата истраживања које је урадило

на дневне боравке за старе. За изградњу или адаптацију

као и њихових тренера. По њој, олимпијци су могли да рачунају на две, две и по или три просечне децембарске зараде (84.800 динара), зависно од тога да ли су се окитили бронзом, сребром или златом. О националним пензијама уметницима и даље се само јавно пољмише: ко ће их добити, по којим критеријумима, нису ли превисоке у земљи сиромашних...

А „обичне“ пензије (мада и међу њима има некада изузетних) од 1. априла расту 3,75 процената.

Са страница „Гласа осигураника“, после ударничког рада у Фонду ПИО запослених на повезивање више од пола милиона година стажа запосленима којима послодавци нису плаћали допри-

која се тек припремају за приватизацију.

А да би лакше и брже сазнали све о својим правим и начинима да их остваре – запослени и пензионери добили су у мају и свој телефон, говорни аутомат чије позивање се, ма одакле у Србији било, књижи-

убрзава исплата јавног дуга (последња рата од просечних 3.475 динара примљена крајем децембра 2007) и најугроженијима једнократно исплаћује по 2.000 динара из буџета. Експерти су и даље причали о реформи, а хуманитарци који улазе у куће остарелих

Замрзнуте октобарске пензије износиле су, просечно, 21.711 (63,28 одсто тадашње просечне зараде) за категорију запослених, 21.321 (62,14) за самосталце, а 8.123 (23,67) за пољопривреднике; просечна нето зарада из октобра 2008. била је 34.311, а прошлог месеца 31.338 динара

ло као локални телефонски позив.

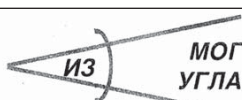
Током наредних месеци неки министри су најављивали да не одустају од националних пензија уметницима (које су се, ипак, свеле на доживотних 50.000

невољника објашњавали неопходност увођења социјалних пензија. Пензионерска удружења тражила су враћења старог начина усклађивања пензија... а у фондовима се припремала консолидација про-

председничком месту у републичкој влади, од 1. октобра ванредно повећане пензије за 10 одсто (да би чек, с редовним усклађивањем, био 14,13 процената тежи), чувари државне касе су позвали ММФ да их одбрани од пензионера, у децембру 2008. Парламент је ћутке изменио одредбе само два члана Закона о ПИО, једног да се овлашћенима (и повлашћенима) у МУП-у, БИА, МИП-у, Пореској управи... још годину дана пензије обрачунавају према просеку из године која је претходила пензионисању, и другог – којим се пензије и сва примања из Фонда ПИО замрзавају до краја 2009. године.

Шта ће даље бити, читаћемо...

(Крај)
Славица Чедић

Валеријан Кадичевић, савешник директора ФФ ПИОЗ

У ИЗГРАДЊУ И ОПРЕМАЊЕ РЕХАБИЛИТАЦИОНИХ ЦЕНТРА СВОЈЕВРЕМНО УЛОЖЕНО ОКО 400 МИЛИОНА ЕВРА

БАЋЕ НИСУ ЗА ПРОДАЈУ

Уколико у наредном периоду буде распродат нуклеус имовинске структуре Републичког фонда ПИОЗ, не вреди нам накнадно доношење закона и позивање на добре намере према пензионерима

гобродних објеката. Највећим делом новчана улагања Фонда ПИО су се односила на изградњу и опремање рехабилитационих и рекреационих

евра). Клиничког центра у Нишу, Стоматолошког факултета у Београду.

Да не буде забуне

је и не убира никакав приход, већ су они препуштени Републици Србији, она њима газдује, не водећи при томе рачуна да у већини непокрности није уложен

носе, најављује се, у мају 2007, ново повезивање стажа радницима приватизованих и предузећа и оних

динара месечно за првоодабраних 258 културњака), други да су свесни стандарда пензионера и да се зато

тив које су челници Фонда ПИО самосталних делатности најављивали и уличне протесте.

СТИВ КОВАЛИК, ПЕНЗИОНЕР ИЗ КАНАДЕ, ПОСЕТИО ПРВУ ДОМОВИНУ

Три пензије за мирну старост

Трећина прихода троши се на режије и храну, па се лакше живи само ако су отплаћени кредити за кућу и аутомобил

Стив Ковалик, сада седамдесетпетогодишњак у пензији из градића Орелије удаљеног око 130 километара од Торонта у Канади, посетио је недавно Зрењанин. Носталгија је победила – иако инвалид, одлучио се на далеки пут преко океана.

Жарко је желео да још једном види град у коме је одрастао и момчио се, пре него што се пре 50 година, преко Немачке, иселио у Канаду.

У граду на обалама Бегеја завршио је „шегртску“ школу за алатничара, затим је одслужио војску – морнарицу на Вису, радио једно време у Железничкој индустријској школи у Зрењанину, а затим кратко и у Немачкој, да би се шездесетих година прошлога века „отиснуо“ за Канаду. После 46 година вредног рада (само два пута је закаснио на посао због снежних наноса) што у авио-компанији, што у фабрици жилета и фабрици чепова за флаше, Стив Ковалик је остварио канадску пензију која сада износи нешто више од 900 канадских долара. Имао је, каже, прво вишу пензију (1.400 канадских долара), али када се његова супруга Георгина пре неколико година запослила па су им заједнички годишњи приходи прекорачили одређену пореску границу, њему је, кроз таксу, пензија умањена. Иначе, према његовим речима, она је након пензионисања увек иста – не усклађује се.

Пензијски закон у Канади, прича нам, предвиђа да њихови држављани, или особе са сталним боравком, остварују пуну старосну пензију (OAS) са 65 или више година, ако су након

Стив Ковалик

пунолетства живели и радили најмање 40 година у Канади. Уколико не испуњавају услов о боравку, имају право на умањену пензију. Такође, особе које имају ниска примања или их уопште немају, могу да се квалификују за програм „Гарантовани приходи“ (GIS). Брачни партнер умрлог супружника, ако има између 60 и 64 године живота, може да оствари „наслеђену пензију“. Међутим, осигураници могу да раде, чак, и до дубоке старости ако их компанија жели и има потребе за њиховим радом, а имају право и да примају пензију и да раде, али само одређени број радних сати.

Стив Ковалик је, током радног века, уплаћивао део новца од плате за канадску државну пензију, такозвану CPP, која није висока, али је, пошто држава гарантује за њу, сигурна. Затим, уплаћивао је и за „компанијску“

пензију, коју обично фирме групно уплаћују радницима по систему пола-пола (ако радник уплати 50 долара, толико за њега плаћа и компанија). Наравно, у Канади постоји могућност уплате доприноса и у приватне пензијске фондове.

– Те уплате не улазе у обрачун пореза, међутим, када подижеш тај новац – порез на њега износи до 50 посто, а пензија траје док је не потрошиш – прича нам зрењанински Канађанин.

Минимална старачка пензија, за оне преко 65 година који нису радили, или су недовољно зарадили, а легално су боравили у Канади најмање 10 година, износи нешто више од 300 канадских долара и недовољна је за живот. Према речима Стива Ковалика, пошто је отплатио кре-

Мало седих

Национални доходак у Канади је 33.375 долара по глави становника. Од 32 милиона Канађана, колико је било 2007. године, 13,1 одсто имало је 65 или више година.

И жене и мушкарци стицали су право на пензију са навршених 65 година живота, после година рада у коме је пензијски допринос плаћан по стопи од 9,9 одсто (4,95 запослени, а још толико послодавци), док се за социјалну сигурност радника укупно издвајало 15,22 одсто (6,75 запослени, а 8,47 одсто послодавци).

дите за кућу и аутомобил, и уз месечне издатке од око 200 долара за режије, око 100 долара за храну и 50 за гориво... он живи сасвим солидно. Међутим, напомиње, с тим примањима не би баш живео лепо да плаћа кирију.

Завршавајући причу о томе како се, с недовољно новца, живи на северу америчког континента, Ковалик каже и да Канада има развијен систем „народних кухиња“ у којима се хране сиромашнији.

Мирослав Мектеровић

Обећана земља

Канада је територијално друга највећа држава света – после Русије, и припада уском кругу најбогатијих земаља у свету са високим стандардом становништва и развијеним системом социјалних давања. Рецимо, град Ванкувер је неколико пута изабран за најбољу локацију за живот на планети. Канада је и једна од највећих имиграционих земаља у свету: усељава се око 200.000 људи годишње са жељом да постану канадски држављани, тако да је релативно брз раст броја становника (у 2009. години има их око 34 милиона) више узрокован имиграцијом него природним прираштајем.

ИМА ЛИ РАЗЛОГА ЗА БРИГУ ЗБОГ НОВОГ ВИРУСА ГРИПА

Вакцина и даље најбоља брана

Болест је препозната и излечива, али треба, ако је могуће, избегавати окупљања, ветрити просторије и – прати руке бар 20 секунди, каже инфектолог др Драган Делић

Појаве првих оболелих од новог, „мексичког“ или „свињског“ грипа у Србији кад му време није последица су великих летњих окупљања на Егзиту и Универзијади, „прави“ долазак новог узрочника старе болести не треба очекивати пре зиме, али ни од тога, сматра проф. др Драган Делић из Института за инфективне и тропске болести Клиничког центра Србије, не треба стрепети:

– Нема разлога за бригу, јер је, засад, смртност од новог грипа иста као и код обичног, сезонског, а и његов ток је уобичајен. Реч је о препознатљивој болести која се успешно лечи. Уосталом, грип је прича која траје вековима и у којој смо рањиви јер се овај вирус стално мења а имунитет на њега је само делимичан и пролазан. У тој клацкалицы, још једна битка нам неминовно следује, а на нашој страни су познавање вируса, и дијагностика, и лекови... – каже инфектолог др Делић.

Дакле, тек треба сачекати време када ће, неминовно, стићи и нови вирус Х1Н1: хладноће, када се просторије затварају...

Др Драган Делић

– Вирус грипа осетљив је на светлост, а на собној температури опстаје од два до осам часова – објашњава др Делић.

И грип изазван вирусом Х1Н1 манифестује се слично уобичајеној инфлуенци: болест почиње нагло, после инкубационог периода од једног до два дана, уз

пре почетка болести, наредних седам дана код одраслих, а 10 дана у децем узрасту.

Компликације су везане за доње дисајне органе, пре свега за обострано запаљење плућа, што је, уз погоршање хроничних кардиопулмоналних обољења код старијих, главни узрок смрти оболелих.

– Вакцинација је, и за Х1Н1, најбољи начин превенције. Најефикаснија је, најјефтинија, безбедна... – саветује др Делић. – Досадашње вакцине давале су заштиту код 70-90 одсто вакцинисаних одраслих особа млађих од 65 година. Код старијих, ефикасност вакцине је далеко нижа, али знатно смањује учесталост болничког лечења, појаву компликација и смртог исхода.

не, као и оних од 25 до 65 година са хроничним болестима или ослабљеним имунитетом, особа које брину о деци посебно о бебама, болесника са ХИВ инфекцијом...

– Антитела код вакцинисаних особа појављују се после две недеље – каже др Делић.

Иако је већина подлеглих у ранијим инфекцијама била старија од 65 година, ове популације нема на списку др Делићевих приоритета за вакцинацију. Зашто?

– Зато што се старији мање крећу, па су тиме и мање изложени могућности инфицирања. Сем тога, нека истраживања су показала да рођени пре 1950. године у 34 одсто случајева имају антитела на овај вирус, што значи да су били у контакту са таквим или сличним вирусом – одговара познати инфектолог.

Да ли ће нам маске бити потребне, сазнаћемо благовремено кад вирус крене на ово тло. Дотле, а и тада, није згорег имати и сапун при руци:

– Довољно је прати руке 15-20 секунди да се убије тај вирус на рукама – открива др Драган Делић из Института за инфективне и тропске болести Клиничког центра Србије.

С. Чедић

Прича која се понавља

Прва пандемија грипа, ваљано документована, десила се 1580. године. Од тада је описана 31 пандемија, најтежа је била 1918-1919. са најмање 20 милиона умрлих, а последња 1968, тзв. хонгконшки грип. Наредних година, сваке следеће па до треће године, дешавале су се епидемије са знатним бројем оболелих и умрлих услед различитих компликација. Тако је у свакој епидемији само у САД документовано од 10.000 до 40.000 смртних исхода, каже др Делић.

повишену температуру, језу, дрхтавицу, главобољу, бол у мишићима, малаксалост и губитак апетита. При погледу у страну, осећа се јак бол у очним мишићима. Ови симптоми трају до седам дана, а сув кашаљ, као и секреција из носа могу трајати и дуже од две недеље. Сматра се да је болесник заразан један дан

Вакцина за нову Х1Н1 вирусну инфекцију највероватније ће бити доступна до краја године, али неће бити довољна за све. Зато наш саговорник препоручује приоритетно вакцинисање најугроженијих: трудница, здравствених радника и службених лица, деце и младих од шест месеци до 24 годи-

Др Махмутовић предаје дозволе за рад колегама

САВЕТОВАЊЕ НА ЗЛАТИБОРУ

Лекарима уручене лиценце

На Златибору је прошле недеље одржано традиционално, 6. саветовање лекара које организује РФ ПИО, на коме је др Мехо Махмутовић, председник Управног одбора, уручио лиценце Српског лекарског друштва лекарима вештачима који раде у Фонду: 90 лекара инвалидских комисија у Београду, Покрајинском фонду у Новом Саду, Крагујевцу и Нишу наставиће сталну едукацију и иновирање знања на конгресима и саветовањима чиме ће обезбеђивати довољно бодова за продужавање дозволе за рад.

Др Милошевић отвара саветовање

На златиборском саветовању, које је отворио др Александар Милошевић, директор Сектора за медицинско вештачење у Фонду ПИО, а присутне поздравио Периша Симоновић, државни секретар у Министарству здравља, врхунски предавачи упознали су лекаре вештаке са најновијим сазнањима која им могу помоћи у вештачењу радне способности и потребе за туђом негом и помоћи.

Аплауз изузетним предавачима

Др Иво Елезовић, др Петар Сеферовић, др Слободан Славковић, др Живан Максимовић, др Савета Драганић-Гајић, др Чедо Миљевић, др Бранко Белеслин, др Немања Дамјанов, др Александар Миловановић, др Оливера Вуковић, др Нада Јанковић, др Драган Делић... говорили су о утицају разних кардиоваскуларних, неуротских и психичких обољења на радну способност. Др Александар Милошевић и др Мила Николић, заменик директора Сектора за вештачење, изнели су искуства, па и неке проблеме у процесу вештачења, посебно везане за налазе преткомисија у домовима здравља.

С. Ч.

ДОМ ЗДРАВЉА У БАЈИНОЈ БАШТИ

Дар владе Јапана

Амбасадор Јапана у Србији Тошио Цунозаки посетио је Дом здравља „Евелин Хаверфилд“ у Бајиној Башти, здравствену установу којој је Влада Јапана даровала амбулантно возило, ултразвучни апарат и биохемијски анализатор.

– Јапан тежи развоју медицинских услуга у региону и до сада је пружио око 200 милиона евра економске помоћи Србији у 112 пројеката за основне потребе становништва, од којих 52 за медицински сектор – рекао је амбасадор Цунозаки.

Директори Здравственог центра Ужице др Дарко Маринковић и Бајина Башта др Адам Стефановић захвалили су на помоћи и амбасадору поклонили захвалницу и слику манастира Рача.

М. Малишић

У КРАГУЈЕВАЧКОМ КЛИНИЧКОМ ЦЕНТРУ

Електронски до прегледа

Пацијенти Центра за нуклеарну медицину крагујевачког Клиничког центра не морају да долазе у ову здравствену установу да би заказали преглед или анализу, већ то могу да учине од куће, електронским путем.

Осим што омогућава увид у листе чекања, овакав начин заказивања има и низ других предности. Преглед може да се закаже и по неколико месеци унапред, а посебно је то велика погодност за пацијенте који не живе у Крагујевцу.

Електронско заказивање прегледа омогућено је донацијом крагујевачке фирме „Призма“. Поступак почиње посетом сајту Клиничког центра (www.kc-kg.co.yu) на којем се налази презентација Центра за нуклеарну медицину, са неопходним упутствима о овом формном заказивању прегледа.

У Центру за нуклеарну медицину оцењују да су пацијенти добро прихватили ову новину, али да је, ипак, неопходно време да се навикну на примену нових технологија.

П. П.

Када се помене пудинг, помисли се на прашак у кесици који се размутити с млеком, пошећери, скува, охла-

САВЕТИ ИСКУСНЕ ДОМАЋИЦЕ

Пудинг и суфле

ди и, ето – слатке послатице. Мање се зна да се и слано јело може правити у облику пудинга.

У рецептима може да се запази да једно јело које се припрема скоро на исти начин неко назива „пудинг“, а други „суфле“. Међутим, у класичној кухињи, пудинг је јело које се, у подмазаној ватросталној посуди, запече у рерни и тај назив је одомаћен у енглеској кухињи. За суфле се беланца обавезно улупају у снег, а јело се у посуди

(по правилу, посебан калуп, а може и калуп за куглоф) ставља у већу посуду с водом и практично кува у рерни – овај назив је више одомаћен у француској кухињи. Ако се у јело ставља снег од беланаца, оно би требало да буде ваздушасто и да нарасте као торта.

Оба јела се припремају од обарених и самлевених, односно исецканих намирница, пеку, односно кувају у рерни око 20-30 минута на 180-200 степени.

Без меса

Поврће се обари, самеле, односно ситно исецка (ала денте) или се само наренда. Кад год је могуће, поврће треба кувати у супи од месне коцкице или костију што ће побољшати укус јела. Обавезно се додају јаја, мало соли и бибера, а у великом броју рецепата и нарендани сир и још неки додаци. На пример:

– ољуштити, извадити семенке, нарендати и посолити килограм тиквица и након 15 минута оцедити; додати 200 г наренданог сира, 50 г гриза, мало соли и два улупана жуманца, добро измешати па полако умешати снег од два беланца. На исти начин може се припремити јело од обареног спанаћа;

– обарити килограм шаргарепе, оцедити, пропасирати или самлети, па умешати по пола кашичице биљног зачина и бибера, 200 г наренданог сира, два улупана јајета и кашику уља или бутера, а може се додати и кашичица шећера. На исти начин може да се припреми и пудинг од карфиола, купуса, грашка, келја и др.;

– самлети или ситно исецкати 250 грама печурака, на мало масноће пржити док не омекшају, па помешати

са по пола кашичице соли и бибера, четири улупана жуманца и 3,5 дл бешамел соса и, на крају, пажљиво умешати снег од четири беланца;

– ољуштити и исецкати на коцкице три средња патлиџана и три паприке, пржити их на мало масноће док не омекшају, па додати три ољуштена и исецкана парадајза, још мало пирјанити и посути кашичицом сувог биљног зачина; оставити да се охлади; измешати пет улупаних жуманца, две кашике оштрог брашна и два децилитра неутралне или киселе павлаке па умешати снег од пет беланаца и, на крају, додати пропржено поврће. Готово јело истрести на тањир и посути пармезаном или другим ренданим сиром;

– умутити по кашику млека и павлаке са две кашике брашна и, уз стално мешање, прокувати на нижој температури па додати три улупана жуманца, пола кашичице бибера и 100 г ренданог качкаваља (претходно одвојити једну кашику), још 2-3 минута кувати, скинути са шпорета, још мало мутити, па додати снег од четири беланца. Калуп премазати бутером или уљем, дно посути оном одвојеном кашиком качкаваља, истрести масу и ставити у рерну.

Са месом или рибом

Најлакше је да се пиле скува у супи (веза зелени, црни и бели лук, бибер), кад је готово, у супу укувати резанце, а месо очистити од коже и костију и самлети. Може се користити и неко друго месо, а погодно је да се прави и од рибе. Обарена риба (ослић, штука, пастрмка и друге врста погодне за кување) очисти се

од коже и костију и самеле. У воду у којој ће се кувати риба додати неколико зрна бибера, суви биљни зачин, лорберов лист и друге зачине по избору. Јело може да се припрема на разне начине, на пример:

– на две кашике уља или бутера кратко пропржити 50 г брашна, сипати два дл млека, кувати пет минута, додати по пола кашичице соли и бибера, скинути са шпорета и кад се мало охлади умешати 300 г пилетине и два жуманца, а после, пажљиво, снег од два беланца;

– направити бешамел од 2,5 дл млека, 50 г брашна и 40 г уља или бутера, па кад се охлади умешати пола килограма млевене речне рибе и три улупана жуманца, а затим и снег од три беланца;

– у белом вину обарити 350 г рибе, очистити од костију и самлети, посолити и побиберити па умешати два дл бешамела, три улупана жуманца и, после, снег од три беланца;

– улупати шест жуманца и додати пире од 500 г кромпира, четири кашике брашна, 2,5 дл киселе или неутралне павлаке и 250 г млевене барене шунке и, на крају, снег од шест беланаца. Ватросталну посуду премазати масноћом и посути презлама.

Пензионерка Кова

Како ће држава да контролише оне што су се већ окренули привременом финансирању па исплаћују минималац и примају раднике на црно, кад мора да смањи број чиновника

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Аршини, мерила и формуле

Не знам, чедо моје, да л' се земаљска кугла последњих година брже врти, ил' ја баш толико успоравам, па не могу ни да разумем, а камоли да прихватим све те новотарије у животу. Пре су се четири годишња доба смењивала како бог заповеда, и знало се шта је коме од послова и обичаја припадало. Ево видиш јесен: некад нам је почињала с радосћу због доброг рода оног што смо сејали, због свадби, испраћаја момака у војску и повратка школараца у скамије. Било је моба и прела на којима би се загледали момак и девојка, па ашикујући чекали следећу јесен и свадбу...

А за ову јесен, као и неколико пре ње, сви говоре да ће бити врућа. Није то, дете моје, само због високих температура – бивало је михољских лета и раније. Али због политике, због захтева странаца нашим државницима како да уреде ово ил' оно, шта треба ил' не треба, где је вишак а где мањак, почели су да прете и министрима! Досад се све завршавало на ситној боранији, на радницима које нове газде отпуштају како 'оће, а нико их не штити – ни закон, ни држава, а ни синдикат.

Рекли су, љуби те баба, страни представници овог и оног да су расходи државе велики. А Србија, мученица, продала све што је вредело од фабрика, и све су то, кажу, појели пензионери! Ништа није сачувано ни ново изграђено да би стварало веће приходе, а пензије се исплаћују сваки месец. И сад, ови наши владајући

само гледају ди могу да смање расходе. Кажу, отпуштаће вишак државних чиновника. Кад им дају отпремнине, од те ће уштеде изаћи трошак, а и од њихових плата ће се смањити приходи за порезе, здравство и пензије. Остаће нешто, али недовољно да држава исплива из овога.

На нашу клупицу на шору, чедо моје, стигла и економија: читао кум Стева неко истраживање о сивој економији у главном граду, ди су питали директоре разних предузећа 'оће ли отпуштати раднике ако им држава удари нови порез и 'оће ли им већину плате давати на руке.

Та они то већ раде, јер су се многи окренули привременом финансирању, што значи, мудрује кум, да већ исплаћују минималце, а кад им загусти посао, примају нове раднике на црно. Е сад, питам се ја, како ће држава да контролише такве, кад мора да смањи број чиновника, а и досадашњим инспекцијама и контролорима много тога се измакло.

Колико је вишка државних службеника, не зна се, јер нема мерила и критеријума осим аршина министра економије изражених у процентима од 7,4 до 8,5, и то по формули да две групе запослених (у локалном и републичком буџету) стави у однос са бројем становника, и тако добије механизам за утврђивање вишка запослених. Нек му је Бог у помоћи, а богами и нама с њим!

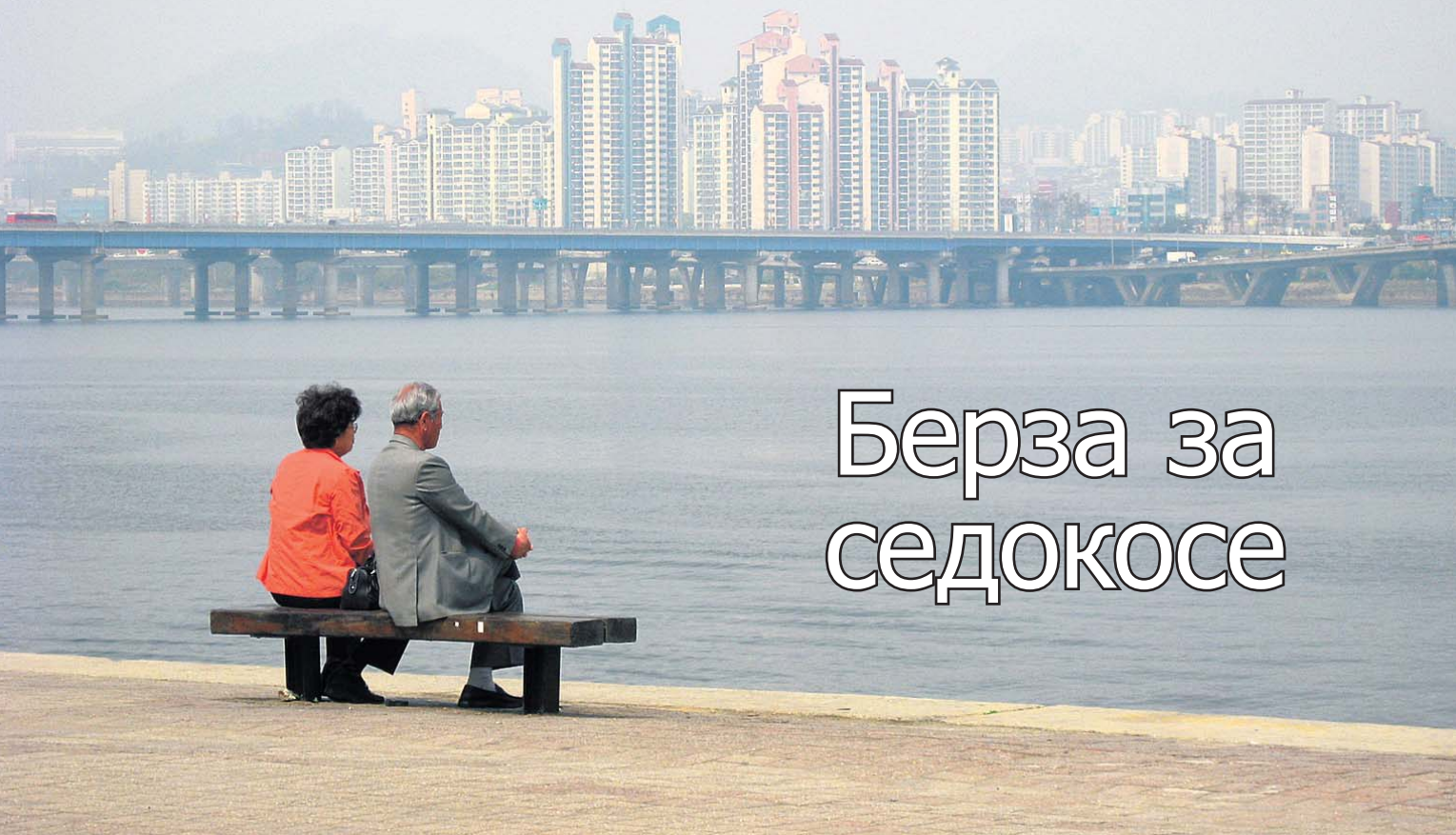
Само смо рекли куму да нас, обичне бабе са шора, више не учи економији, него да пише министарствима,

државним секретарима, агенцијама и другим органима који служе нашој влади и пита све што га интересује. Али да пожуре, јер ће можда због штедне буџета и њих поотпуштати, а не само мале чиновнике из Сурдулице и Житишта, па неће имат ко да му одговори на та стручна питања.

Е, сретне ли су бабе у Бечу! То су једне госпође што шетају по парковима и продавницама до миле воље, па кад се уморе сврате у кондиторај на кафу и колаче. И, колико је Милеса разумела своју снају Милицу кад је била овде на одмору, тамо нема мање пензије од 600-700 евра. То ти је и сељачка најнижа пензија. А кад онемоћају и оду у дом, оне сестрице лете око њих, шетају их по зеленилу, хране и купају ко мале бебе. Како и не би кад је тамо месечни смештај три и по 'иљаде евра. А они пензионери које породица не даје у дом добију од државе уз пензију као неки додатак до 3.500 евра.

Е, од тих пара, како је Милеси причала Милица, они узму жену за чување бабе, најчешће из сиромашних чланица или кандидата Уније, и плате јој 'иљаду и по евра да брине о старици 24 сата. Од преосталог купују храну, лекове и шта треба за бабу, па и њима остане нека цркавица, бар трећина од оне гомиле пара. Неко и пријави да има жену за чување, па плаћа држави порез, осигурање и друго што се мора. А о онима који то не чине, нек брине кум Стева, стручњак за сиву економију.

Унука Ика

Берза за седокосе

Основан и посебан радни институт за старије, а уз државне подстицаје само у првој половини ове године на пензионерским сајмовима запошљавања посао добило 196.000 старијих од 60 година

Канг Дал Су има 76 година и савсвим сигурно није очекивао да ће под старе дане опет стати у ред – за посао.

Али, управо је то урадио – и то на сајму запошљавања, али не оном редовном, какви се одржавају често у овој земљи динамичне економије која је одавно постала извозна велесила (електроника, аутомобили, машинерија), већ специјалном, сајму запошљавања „за седокосе“.

Сајам се одржавао почетком септембра у јужној четврти главног града Сеула. Послодавци су понудили 2.000 места у приватном сектору и 4.700 у јавном, за послове намењене искључиво онима који су мислили да никад више неће морати да се запошљавају, пензионерима.

Господин Канг је добио посао – да испоручује цвеће, али да би почео да ради морао је прво да научи како да чита и да шаље СМС поруке.

Овакви сајмови запошљавања за старије од 60 година почели су у Јужној Кореји да ничу као печурке после кише. Они нису толико потреба тамошњег тржишта рада, колико су социјална мера, проистекла из не баш завидне ситуације у којој су се нашли пензионери, у околностима кад

и у овом друштву и култури нове навике потискују старе обичаје.

Све донедавно, било је логично да, по конфучијанској традицији која подразумева поштовање старијих, о остарелим родитељима брину одрасли синови или ћерке, који тиме враћају оно што су добили кад су одрасли, од васпитања до образовања. Родитељи су били врховни ауторитет који је уживао и статус и поштовање.

Али, традиција се урушава под демографским и социјалним притисцима: због природе посла, нове генерације су постале покретније, па их каријера одводи далеко од дома у којем су одрасли. Родитељи, потом, све дуже живе, у урбаним центрима није више лако наћи и задржати стан као некад...

Резултат тога је да многи јесен живота, одлазак у пензију, почињу неприпремљени. Једно владино истраживање показало је да око 30 одсто Корејаца у добу од 60 година па навише није обезбедило никаква средства за пензионерске дане, уздајући се једино у инвестиције у образовање своје деце. Међутим, останак у проширеној породици, с одраслом децом која имају своје преокупације

и приоритете, не подразумева више некадашње односе. Деца родитеље поштују, али им све чешће стављају до знања да од њих очекују да раде и да зарађују.

Према националној статистици, 48,3 одсто Јужнокорејаца старијих од 65 година живело је, према подацима за 2007. годину, последњим који су комплетни, са својом децом. Поређења ради, у 1990. са децом их је остало 72,4 одсто.

Изостајање традиционалне породичне подршке држава настоји да надокнади организовањем поменутих сајмова запошљавања које пензионери здушно прихватају. Ове године за свако радно место ове врсте пријављивало се по три кандидата. Колико прошле године, било их је упола мање.

Што се тиче тамошњег пензијског система, његов социјални стуб, за који се квалификују само они који напуне 60 година, уведен је тек 1988, али он обухвата само 28 одсто радног становништва. Многи Корејци у том добу, нарочито они који су радили као земљорадници, не испуњавају услове за ову врсту пензије. Они који их, пак, испуњавају опредељивали су се да цео пензијски фонд подигну одједном. Просек ове пензије је ина-

че скроман: прерачунато, негде око 13.000 динара месечно.

Организовани државни напори да се овом слоју становника помогне почели су још 2004, оснивањем посебне установе – Корејског радног института за старије. Те године запослило се око 30.000 пензионера. Две године касније, нову „каријеру“ почело је њих 83.000, док је само у првој половини ове године на поменути пензионерским сајмовима запошљавања посао добило 196.000 седокосих.

Програм сигурно не би био овако успешан да држава не субвенционисхе послодавцима половину плата за ова радна места. Газдама се то исплати, јер и иначе пензионере плаћају много мање него особе у пуној радној снази. У приватном сектору то је свота од око 10.000 динара месечно, наравно, не за пуно радно време.

И послови су посебни: помоћници на бензинским пумпама, пратња за децу која из школе долазе касно, анкетари у агенцијама за истраживање јавног мњења, достава цвећа и слично, у складу са физичким и менталним могућностима људи у подмаклом добу.

Јужна Кореја се иначе суочава са нестациом радне снаге, што пензионерима олакшава поновно запошљавање. То је резултат драматично опале

стопе рађања, која је сада 1,08 одсто, најнижа на свету и свакако далеко од стопе 2,1 која обезбеђује просту репродукцију популације.

Корејци, просечно, у пензију одлазе са 57 година живота, али су већ саопштени планови и почеле да се предузимају конкретне мере да се ова граница, до 2033, подигне на 65 година.

Милан Бекин

Пензионери у „Горским очима“

Све већи број црногорских пензионера одмара се на Жабљаку, у хотелу „Горске очи“ у строгом центру града, чији је већински власник Фонд ПИО Црне Горе. Свих стотинак кревета је попуњено, а пензионери плаћају пет или, ако им је пензија виша од 300 евра, 10 евра дневно, и то на седам месечних рата.

Модеран хотел с три звездице, отворен последњег дана лањског децембра пошто га је Фонд ПИО уредио и опремио захваљујући донацијама, ради целе године и прима и друге госте (29 евра полупансион), а сав приход намењен је одржавању објекта и финансирању трошкова боравка пензионера.

Три милиона евра за кекс

Захваљујући Закону о слободи информисања, грађани Велике Британије су сазнали да су њихови полицајци у прошлој години потрошили више од три милиона евра на чај и кекс. Ова цифра се односи само на трошкове 40 од укупно 57 полицијских станица широм Уједињеног краљевства. Као рекордери наводе се две шкотске полицијске станице које су потрошиле око 440.000 евра. Пошто шкотска полиција запошљава 2.600 полицајаца, то значи да је на сваком појединачно потрошено 170 евра.

Штедња и на бандерама

У свеопштој штедљивости, управа немачког градића Дорентрупа увела је посебан режим јавне расвете која ради само када неког има на улици. На њен захтев, једна фирма направила је систем у коме пролазници, позивајући мобилним одређени телефонски број, сами пале сијалице у улици којом пролазе. Светло је упаљено десетак минута, после чега се аутоматски гаси.

Иако је било стрепњи како ће се мрачне улице одразити на сигурност становника, показало се да су биле неосноване – Дорентруп са око девет хиљада становника и даље је миран градић, а уштеде су велике јер је искуство показало да пролазници у просеку пале светла на улици само три пута по десетак минута.

Овај систем уштеде увели су још неки немачки градићи, а за њега се

интересују и мањи градови из Норвешке, Шведске, Француске, САД...

ФЕСТИВАЛ „ЗЛАТНО ДОБА“ У БЕОГРАДУ

Време за праве ствари

Седми фестивал стваралаштва старијих „Златно доба“, одржан од 23. до 25. септембра у организацији Геронтолошког центра Београд а под покровитељством Скупштине града, био је смотра ЗА ствараоце и ОД стваралаца којима године нису изговор већ прилика за нова доказивања и успехе. Под слоганом „Време је за праве ствари“ овогодишњи фестивал окупио је чланове Пензионерског аматерског културно-уметничког друштва Геронтолошког центра Београд, кориснике београдских геронтолошких клубова и домова за старе и врхунске пензионисане уметнике.

Фестивал је у Руском дому свечано отворио заменик градоначелника Милан Кркобабић потврдивши да Београд мисли на све своје грађане и да је град за све узрасте. Том приликом, директорка Геронтолошког центра Београд Бранкица Јанковић уручила је фестивалску Повељу „Златно доба“ Жарку Данчуу, певачу који је оставио неизбрисив траг у забавној и староградској музици. Концерт у Руском дому, на коме је Данчуов гост била прошлогодишња добитница Повеље Дубравка Нешовић, био је његов поклон суграђанима.

Дубравка Нешовић и Жарко Данчуо

Овогодишњи фестивал доделио је први пут и Повељу „Златно доба“ у области драмског стваралаштва – добитник је глумица Жижка Стојановић, дугогодишња првакиња Београдског драмског позоришта у пензији.

У оквиру фестивала, у Етнографском музеју – Манаковој кући постављена је и тродневна изложба најдражих успомена „Траг у сећању“, коју је отворио најстарији учесник – деведесетједногодишњи Јован Кебељић. Приказан је и документарни филм истог назива са причама о

драгим успоменама учесника изложбе. Ушушкани у простор Манакове куће, изложени предмети – фотогра-

Жижка Стојановић са признањем

фије, писма, плоче, једна црвена харџина, „Политикин забавник“ из 1974, кино-апарат, медаље... будили су сећања и призивали речи Душка Радовића да „успомене имају само они који су волели“.

Одржана је и једнодневна ликовна колонија „Поглед на авалски торањ“ за чланове Ликовне секције ПАКУД-а Геронтолошког центра Београд.

Фестивал је затворен доделом награда за аматерско поетско стварање. Трочлани жири – у саставу Драгутин – Бацко Грегорић, публициста, Ђорђе Ненадовић, глумац, и Јован Гајић, професор – није се двоумио да „Златни стих“ припадне песникињи Олги Поповић, житељу Дома за старе „Карабурма“. Друга награда је додељена Љубинки Јосиповић из Клуба за старије „Лазаревац“, а трећа Вери Видицки из Клуба „Палилула“. Специјално признање, као подстицај за оне који су тек закорачили у „песничке воде“, уручено је песнику Радославу Лазину из дома „Бежанијска коса“.

Вера Витезовић

ЗА ШАБАЧКЕ ИНВАЛИДЕ РАДА

Бесплатно са светом

Чланови Општинске организације инвалида рада из Шапца моћи ће ускоро из просторија Организације бесплатно да комуницирају са ближњима у иностранству посредством интернета и рачунара.

Многи од њих имају родбину и пријатеље у страним земљама, а примања им нису таква да могу често да се чују с њима. Извршни одбор ООИР одлучио је, зато, да се постојећи рачунар опреми програмом „скајп“ за бесплатну телефонску и видео комуникацију са иностранством. У току је обука запослених за коришћење програма да би заинтересованима могли да покажу како да путем рачунара разговарају са својима ван граница земље.

Д. М.

Мали бизнис за угрожене

Резултати петогодишњег програма „Развој предузетништва“ немачке невладине организације „Хелп“ и Скупштине града Крагујевца знатно су изнад просека. Око 300 социјално угрожених Крагујевчана, међу којима и избеглица, захваљујући помоћи организатора програма обезбедило је посао у тзв. малом бизнису. Одрживост делатности, односно број оних који су успели да опстану у водама малог бизниса достигао је чак 70 одсто. **П. П.**

У НОВОЈ ВАРОШИ ДРУЖИЛИ СЕ ЧЛАНОВИ БРАТСТВА СТАРОГ ТРИ ВЕКА

На окупу 500 Љујића

Истим прањавим друмом којим се пре шест и по деценија с породицом отиснуо у бели свет у потрази за бољим животом, старина Младен Љујић је ових дана из далеке Шведске пристигао у завичај, на традиционално годишње окупљање Љујића – чланова братства чији корени сежу три века уназад.

Да би се видео с рођацима, још једном прошао чобанским стазама, напио се воде са старог зденца и на породичном гробљу у Бистрици код Нове Вароши обишао гробове предака, Младен Љујић је, упркос

Младен уручује поклон

годинама, путовао пуна два дана и прешао неколико хиљада километара.

Бистрички заселак Гобате, у коме данас у четири куће живи свега шест Љујића, никада, тврде мештани, као у том једном дану није походило више света. Ледину, стешњену између

висова Соколица и Китоња, притисли аутомобили, а под разапетом шатром више од 500 Љујића, свих генерација, пристиглих на седме сусрете братства.

– Мада сам у Гобате током година живота у туђини ретко навраћао, нисам заборавио место у ком сам рођен и у ком сам, упркос оскудици, провео најлепше дане детињства. Због тога сам и одлучио да од пензије, коју сам стекао радећи четири деценије као електричар у Шведској, издвојим по сто шведских круна за 22 породице Љујића чији чланови бар једном месечно из града долазе у Гобате. Овај скромни поклон је знак захвалности онима који нису дозволили да ова посна земља зарасте у коров и да се у Гобатама изгуби

име наше фамилије – причао је окупљеним Љујићима седамдесетпетогодишњи Младен.

Да не би изгубили везу са коренима, агилнији чланови фамилије пре десетак година су основали удружење „Братство Љујићи“ и кренули с прикупљањем историјске грађе о прецима и живим члановима братства. Убрзо је објављена књига са родословом и обиљем података о пореклу фамилије, као и брошура са адресама и списком чланова породица Љујића, која се од тада бар једном годишње ажурира.

– Из старе прадедине куће у Стожеру код Бијелог Поља, из које су на размеђу 18. и 19. века због турског зулума у сеобу кренула браћа Мијат, Милован, Ар-

сеније, Средоје, Панто и Милић, развило се братство које данас по првој наследној линији има више од хиљаду живих потомака, а чланови нашег братства живе у више од 100 места у Србији, Црној Гори и још неколико држава света. Данас наше удружење броји више од 400 породица, има актив привредника и актив омладине и студената, а захваљујући досадашњим дружењима у Новој Вароши, Бијелом Пољу, Гучи и Београду, успели смо да се боље упознамо, повежемо и организујемо да бисмо сви скупа радили на економском јачању сваке породице братства – каже Радоје Љујић из Нове Вароши, секретар удружења „Братство Љујићи“.

Жељко Дулановић

ДРУГИ ЕТНОФЕСТИВАЛ ХРАНЕ У РУМИ

Лече споља и – изнутра

Жене из Руме, Мартинаца, Нерадина, са Банстола и из других сремских места окупиле су се и овог септембра у центру Руме на Другом етнофестивалу хране који је организовала Пољопривредна станица, под покровитељством Скупштине општине.

– Наша идеја је да подстакнемо жене да то што произведу науче да упакују и пласирају, да органска храна буде један од туристичких садржаја, да подстакнемо произвођаче да пакују храну и да праве сувенире, да будућим гостима понуде нешто аутентично из Срема – рекла је

Санда Кљештановић, саветник за органску производњу у Пољопривредној станици „Рума“.

Каћа и Стана Јуришић из Руме на штанду су, уз зимницу, изложиле ба-

Каћа и Стана Јуришић за штандом

кин колач, куглоф и друге слаткише. И жене из других места истакле су да негују народну традицију и богатство сремску кухињу.

Пажњу су привукле и жене са Банстола које су, поред осталих ђаконија, изложиле и ракију. Испричале су нам да од раног пролећа почињу да праве слатко, џем и пекмез од свог воћа, а када им досади, од преосталог рода пеку ракију. Оне, а не њихови мужеви. Познате су, кажу, по печењу ракије која је квалитетна, а њоме лече ране споља и изнутра.

Г. Вукашиновић

ЗГРАДА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ЈЕДНА ОД НАЈЛЕПШИХ У СУБОТИЦИ

Доброта важнија од новца

Адаптација здања старијег од сто година коштала осам милиона динара, од чега су много дали и људи доброг срца и велике душе

Општинско удружење пензионера у Суботици, основано 1946, вероватно је једно од најмасовнијих у Војводини, а његови чланови имају привилегију да бораве у једној од најлепших и најстаријих зграда у граду која се налази у Улици Саве Шумановића.

– Зграда је стара више од сто година, а наше удружење је користило од 1956. када смо је добили од Народног одбора. У последњих седам година од руиниране зграде чији је кров прокишњавао, фасада се крунила, подови били дотрајали а зидови претили да падну, наста-

Бела Јурковић

а предузеће Војпут нам је направило бетонску стазу и паркинг испред удружења. У адаптацију зграде утрошено је осам милиона динара. Америчка фондација је дала три, суботичка општина 2,5 милиона динара,

наше потребе – каже Бела Јурковић, председник Општинског удружења пензионера у Суботици.

У зграду је, наставља, бесплатно уведен гас, нова струја, реновиран је санитарни чвор и обављене разне друге поправке. Саграђена је и нова зграда у дворишту у којој је почео да ради фризер, а ускоро ће и салон за масажу и педикир.

– И домарски стан је потпуно реновиран, стављена је комплетна изолација, уређен тавански простор, тако да је зграда добила потпуно нови изглед. Осим што смо се трудили да улепшамо простор у коме бораве наши чланови, трудимо се да им помажемо у набавци зимнице и огрева који се пензионерима допрема на кућну адресу. Да бисмо све радили по закону, купили смо и фискалну касу тако да се тачно зна где је који динар отишао – објашњава Јурковић.

Суботичко удружење пензионера има 10.000 чланова који су врло активни. При удружењу раде фолклорна и сликарска секција, мешовити хор, Удружење сламарки ЛУСА, који у згради имају изложбени простор и место окупљања.

– Наши чланови могу преко туристичке организације и да изаберу разне аранжмане на мору и у бањама. Једна од најпопуларнијих дестинација је свакако Сокобања у којој имамо наше одмаралиште чији капацитети су максимално искоришћени. Имамо и бесплатну правну службу, мерење крвног притиска и шећера у крви једном месечно, преглед очију, као и

Највише сиромашних

Бела Јурковић наглашава да је већина чланова сиромашна и слабијег материјалног стања, а да они који имају већу пензију нису ни покуцали на њихова врата.

– Од 10.000 чланова имамо 3.000 чија просечна пензија не прелази 11.088 динара – каже.

размену лекова коју обавља др Ливија Ороси – набраја Бела Јурковић.

Посла, кажу у суботичком удружењу, увек има за онога ко хоће да ради. Они су се определили да најстаријим Суботичанима помогну да лакше и лепше проживе „треће животно доба“ и за сада у томе успевају.

Весна Ивошевић

Седиште суботичких пензионера

ла је права лепотица којом се поносимо. Све је то реконструисано и уређено,

док смо остало добили од људи доброг срца и велике душе који су препознали

ОРГАНИЗАЦИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ
„СЕВЕРНИ БАНАТ“

Још две канцеларије

Организација слепих и слабовидих лица „Северни Банат“, која има просторије у седишту у Кикинди, конкурисала је пројектом за отварање још две канцеларије – по једне у општинама где оне не постоје, у Чоки и Новом Кнежевцу.

На тај начин остварио би се бољи контакт са члановима на тим подручјима.

С. З.

Просторије у Кикинди

Нови статут до краја године

Закон о удружењима решио је и питање власништва и коришћења пословног простора

После летошњег усвајања Закона о удружењима у Народној скупштини Србије, у Савезу пензионера Војводине припремљен је текст статута који би, после разматрања у Председништву и евентуалних сугестија чланица, требало да до краја године усвоји Конференција најмасовнијег удружења пензионера у Покрајини.

Радивој Темеринац, председник Комисије за статутарна и организациона питања која је припремила текст новог највишег акта, сматра да би сва општинска и гранска удружења пензионера из Војводине – као чланице Савеза, требало да примедбе на текст, ако их имају, доставе до 15. новембра. Овај посао, како се чуло на седници Председништва СПВ, потребно је урадити што пре, јер је то битан услов за пререгистрацију Савеза код надлежних државних органа по Закону чија ће примена почети 23. октобра.

Да би се чланицама Савеза помогло да припреме и своје статуте, што их такође чека, припремљен је и угледни примерак таквог акта за градска, општинска и гранска удружења. Општинска и гранска удружења би требало да донесу своје статуте до краја

ове, или најкасније у првом кварталу наредне године.

Савез пензионера Војводине је, и по новопредложеном статуту, пензионерска добровољна, не-добитна, невладина, социјално-хуманитарна и нестраначка организација. Такође, он је и саставни део Савеза пензионера Србије.

Закон о удружењима, између осталог, обавезао је организације да и сва њихова друга општа акта морају бити у складу са статутом, а разрешио је и неке дилеме, рецимо да делови пензионерског удружења (месне организације) немају статус правног лица и да привредне активности морају да обављају преко општинског удружења.

Највиши организациони облик у Савезу је Скупштина, њен оперативни орган је Извршни одбор, а изборни циклус за све органе се одвија у року од четири године.

Закон о удружењима решио је и важно питање које већ неколико го-

Са седнице у Новом Саду

дина тишти пензионерске организације. Наиме, пословне просторије које су оне досад користиле, биће са друштвеног преведене у државно власништво, али ће досадашњи „станари“ имати и убудуће право њиховог коришћења.

Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, обавестио је присутне да општинска удружења пензионера широм Војводине расподељују хуманитарну помоћ коју је одобрило Извршно веће АП Војводине за око 30.000 корисника пензија чија месечна припадност не прелази 11.088 динара и немају других прихода у домаћинству.

М. Мекеровић

АКТИВНОСТИ ШАБАЧКИХ ИНВАЛИДА

Надметање на Церу

Спортска секција Општинске организације инвалида рада из Шапца организовала је недавно излет на оближњу планину Цер, уз (како и приличи оваквој секцији) надметање у спор-

товима примереним особама трећег доба. У дисциплинама пикадо, куглање, набацавање карика и бацање плочица учествовали су скоро сви излетници јер је надметање било квалификационо за тим

који ће Организацију представљати на спортским такмичењима.

Најуспешнији појединци и укупни победници у свим дисциплинама добили су равноправне награде: мајице са

логом Општинске организације инвалида рада.

Прва пауза послужила је да се у Планинарском дому учесници окрепе уз војнички пасуљ, а у „трећем полувремену“ чланови музичке и рецитаторске секције орасположили су учеснике изванредном песмом и духовитим литерарним приказима. Одржан је и музички квиз, а победник је, такође, добио мајицу са логом Организације.

Судећи по расположењу излетника, очекује се ће и следећи пут аутобус бити тесан да прими све заинтересоване.

Д. Мијатовић

Детаљи такмичења

Додела мајица победницима

ТЕШКИ УСЛОВИ ЗА РАД ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ВРДНИКУ

Помаже месна заједница

Врдник је туристичко место са природним леčiliштима на обронцима Фрушке горе, на 240 метара надморске висине и са 4.000 становника, од којих је знатан број пензионера. Општинско удружење пензионера Врдник, основано још 1. маја 1946, има свега 150 учлањених пензионера.

– Питају нас какву корист имају да се учлане у организацију. Међутим, и поред тешких услова за рад, током прошле године за пензионере смо организовали четири излета, редовно набављамо огрев (угаљ и дрва на отплату у више месечних рата), пакете сухомеснатих производа, као и основне намирнице – лук, брашно, кромпир, пасуљ, грашак...

Видосава Илеш

У прошлој години наша два пензионера послали смо бесплатно у бању – каже Видосава Илеш, председник Удружења. – Радимо у јако тешким условима и питам се како смо до сада опстали. Кад год смо се обратили за помоћ ни-

Дамјан Салмаџић

ко нам није помогао, а и Савез пензионера Војводине, када упитамо за бесплатан превоз (јер једино то немају наши чланови), „окреће леђа“.

Секретар организације Дамјан Салмаџић напомиње да Удружење пензионе-

ра води рачуна о члановима и у селима Јазак и Мала Ремета.

– Месечна чланарина је 40, од чега се 20 динара издваја за посмртнину. Прошле године МЗ Врдник нам је купила телевизор и помогла око набавке олука, уређења и сређивања нашег дворишта и клуба. Од прошле године имамо телефон, а увели смо и кабловску телевизију – истиче Салмаџић.

Поред обиласка фрушкогорских манастира, Удружење планира излете и до Опленца, Орашца, Смедерева... Ускоро ће основати и актив жена, па ће се за људе трећег доба редовно организовати сусрети, дружења, чајанке и другарске забаве.

Сл. Костантиновић

ПРОШИРЕЊЕ ГЕРОНТОЛОШКОГ ЦЕНТРА У КРАГУЈЕВЦУ

Кров за бескућнике

У крагујевачком Геронтолошком центру у току је градња Прихватилице за бескућнике, доградња Дневног центра, као и опремање Центра за физио и кинези терапију. За те намене, из средстава Министарства рада и социјалне политике и Националног инвестиционог плана издвојено је око 7,5 милиона динара. Скупштина града Крагујевца обавезала се да обезбеди део средстава која, евентуално, буду недостајала.

Прихватилице за бескућнике (две собе са по четири кревета) намењено

је збрињавању, не дужем од шест месеци, старих који у Крагујевцу остану без новца, докумената и немају где да спавају. После одговарајуће провере, ова лица биће враћена породици или, у случају потребе, смештена у неку од државних установа.

Такође, биће удвојачен капацитет Дневног центра који, за сада, може да прими 15 корисника.

– Дневни центар пружа услуге полувисним старим особама које имају проблема са деменцијом, оријентацијом или физичким инвалидитетом, због чега им је потребна помоћ друге особе. У дневном центру бораве у току преподнева, док су чланови њихове породице на послу. Обезбеђена су им три obroка, медицинска нега и, у 15 сати, превоз комбијем до стана – објашњава Владан Јовановић, директор Геронтолошког центра у Крагујевцу.

Нови објекти, како је најавила Славица Савељић, члан Градског већа у Скупштини града Крагујевца за социјалну политику, требало би да буду готови до краја године.

П. Парезановић

У ОБРЕНОВЦУ

Инвалиди нису заборављени

Општински одбор Удружења ратних и мирнодопских војних инвалида Обреновца, иако се суочава са беспарицом, успева да помогне члановима на разне начине: обезбедио је мерење притиска и шећера у крви, попуст од 50 одсто за коришћење обреновачке бање, помоћ код добијања субвенција за комуналне услуге, бесплатне карте за београдска позоришта и бесплатне књиге за децу чланова који су у тешком материјалном положају...

Остварена је добра сарадња са Домом здравља чији је заменик директора Снежана Јанковић учествовала у решавању спорних питања у вези са здравственом заштитом инвалида и бораца.

Општинско удружење нада се још већој помоћи локалне самоуправе и Градског одбора да би опремили канцеларије, набавили рачунаре, помогли члановима у набавци лекова, намирница, штампе... У плану је, каже председник Удружења Вељко Милић, да се код „Ласте“ обезбеде попусти и бесплатне карте за ђаке и студенте, децу најугроженијих чланова.

Марина Батричевић

НАШИ СУГРАЂАНИ: МИОДРАГ ВЕЛИЧКОВИЋ, ПЕНЗИОНЕР
И ДУГОГОДИШЊИ САРАДНИК ЛИСТА

Засмејао цео свет

Најуспешнијом годином сматра 1996, када је међу десеторицом најбољих карикатуриста света сврстан на друго место

Миодраг Величковић, пензионер из Лесковца, четири деценије се бави карикатуром, јер је хтео да се „наруга“ људском трајању и у томе је успео. У његовим витринама су чак 104 домаће и иностране награде.

Миодраг Величковић

– Давно и сасвим случајно почео сам да се бавим карикатуром. У „Политици“ сам прочитао конкурс за Школу примењених уметности у Новом Саду и без знања родитеља обрео сам се у „српској Атини“. Све после тога је историја! – говори у шали Миодраг

Сад у Франкфурт

Миодраг сада припрема самосталну изложбу која би требало да буде отворена наредне године у Франкфурту. Унапред се томе радује и верује да ће развеселити и пословишно хладне Немце.

Величковић, који је две и по деценије био технички уредник лесковачког недељника „Наша реч“.

Прва карикатура појавила му се у мађарском листу „Младост“ пре четрдесет година, а до сада их је под његовим потписом објављено неколико хиљада.

– Нема познатог часописа и листа у свету у коме нисам сарађивао, имао сам и 14 самосталних изложби, а награђиван сам не само у Србији, него и на Кипру, у Турској, Тајвану, Румунији, Италији, Америци – присећа се Величковић.

Не крије да је некада било и самоцензуре, посебно у време Титове Југославије. Сада, додаје, има слободу, а има и материјала за карикатуристе, довољно је да се слушају посланици у Скупштини Србије.

Величковић истиче да је задовољан животом јер је радио оно што је хтео и највише волео. И у пензи-

онерским данима такође се бави карикатуром јер тренутно има више од двадесет позива за учешће на изложбама широм света.

– Најуспешнија година ми је 1996. када сам међу десеторицом најбољих

Прва награда: Вински бал у Власотинцу

каркаристе света сврстан на друго место. Тада сам освојио чак осам првих награда, две у земљи и шест у иностранству. То је довољно за цео живот – закључује Миодраг Величковић, Лесковчанин који је својим уметњем засмејао – свет.

Данило Коцић

У ТРСТЕНИЧКОЈ ОПШТИНИ УПОСЛЕНО 46 РАДНИКА

Ускоро анкета корисника

Посредством Министарства за економију и регионални развој и Националне службе за запошљавање, 250 корисника у трстеничкој општини обухваћено је пројектом помоћи старим лицима и особама с инвалидитетом.

– Овај пројекат спроводи се у граду и у 20 села трстеничке општине – каже Мирјана Бустић, један од координатора ових активности у оквиру пројекта јавних радова. – Први циљ је смањење незапослености, дру-

Помоћ и у селима

ги – подизање квалитета живота старих и инвалидних лица. О њима брине 40 геронто домаћица, три медицинске сестре и три координатора. Програм је социјално хуманитарног карактера, што значи да су наше услуге бесплатне. Свакодневно смо на терену и корисници кажу да су задовољни услугама и опхођењем према њима, што нас радује и обавезује да будемо још бољи и квалитетнији. Идућег месеца планирамо анкету са корисницима да бисмо сазнали из прве руке њихово мишљење и тако видели колико смо успешни.

Д. Ивановић

КЊАЖЕВАЦ

Излетима на врућину

Књажевачки пензионери су се и по врућини дружили са колегама из других градова, обилазили бање, планине и историјска места. У Димитровграду су били на јунским сусретима пензионера са подручја Старе планине, почетком јула били су домаћини колегама из Кладова и с њима посетили варошицу Калну, етносело Балта Бериловац и Стару планину, на Коњарнику су обишли жичару и ски-стазе, брали лековито биље и дружили се...

Средином јула деведесет излетника, у организацији општинских организација инвалидских и старосних пензионера Књажевца, стигло је до Ђаволје вароши (и одушевили се овим чудом природе), успут свративши до центра Прокупља, средњовековног манастира Св. Никола и Куршумлије. Били су и у Пролом бањи, која је само за неколико година изграђена у европском стилу, и напили се лековите воде.

Председник Општинске организације пензионера Књажевац Чедомир Станојковић каже да ће до краја године биће још излета и дружења.

Д. Ђорђевић

ВРШАЦ

Изложба ручних радова

Општинска организација инвалида рада из Вршца успешно је организовала изложбу ручних радова и рукотворина у просторијама Геронтолошког центра Вршац.

Осим инвалида рада, радове су изложили и штићеници Дома за душевно оболела лица из Старог Леца, као и чланице удружења жена из Избишта, Уљме и Банатског Карловца – укупно више од 300 радова.

Изложба је била изузетно посећена, а отворио ју је Јаворко Рашајски, члан Општинског већа задужен за културу.

М. М.

ПЕНЗИОНЕРСКИ КУТАК

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Сусрет војних пензионера

Недавно је у Смедеревској Паланци одржан први сусрет војних пензионера који је окупио 30 некадашњих војних старешина из Београда, Новог Сада, Вршца, Смедеревске Паланке и других места.

Идејни творци овог сусрета су Драгоје Вучен из Смедеревске Паланке и Станимир Ристовић из Београда. Како смо информисани, сусрети војних пензионера на којима се обнављају успомене на време активног рада у служби, постаће традиционални и одржаће се и наредне године.

Сл. К.

СУБОТИЦА

Сарадња са Сегедином

Трочлана делегација Општинског удружења пензионера Суботице, на позив колега из Градске организације Сегедина, боравила је почетком септембра у суседној Мађарској. На традиционалној манифестацији „Фестивал риболоваца“ Суботичани су освојили прво место у припремању рибље чорбе, а победнички пехар уручио им је Ласло Ботка, градоначелник Сегедина.

М. М.

ЉУБОВИЈА

Дружење у Ваљеу

Педесетак пензионера из Љубовије било је 16. септембра на 14. регионалном дружењу пензионера Колубарског, Мачванског и Ужичког округа. Сусрете је веома успешно организовала Општинска организација пензионера Ваљева, а гости су били и ветерани из Бијељине.

Према речима Милисаве Ђокића, председника Организације, љубовијски пензионери су посетили и родно место светог Николаја српског Лелиће и његов гроб.

М. М.

ШАБАЦ

Дарови болеснима

Извршни одбор Општинске организације пензионера Шабац сачинио је програм рада за октобар и акцију „Месец солидарности са старим особама“. Донета је и одлука о учешћу на пензионерској олимпијади у Сокобањи и набавци кућних потроштина за предстојећи зимски период, а одређена је и група која ће усагласити Статут организације са новим законом о удружењима.

Како је договорено, у октобру ће бити обезбеђени пригодни дарови болесним члановима, а биће одржано и предавање о болестима са којима су најчешће суочени стари. Планира се и одржавање књижевне вечери, посета Шабачком позоришту и Сајму књига у Београду, као и шах турнир пензионера Богатића, Лознице, Бијељине и Шапца.

Пензионери Шапца на Олимпијади у Сокобањи надметаће се у кросу, шаху, стрељаштву, пикаду и риболову.

Чланови Извршног одбора обавештени су и о пословању које се обавља у отежаним условима због опште кризе, али показатељи говоре да неће бити губитака.

Б. Р.

КИКИНДА

Испоручен сав огрев

Уредна испорука савременом механизацијом

Удружење пензионера општине Кикинда успешно је снабдело огревом своје чланове уз отплату на шест месечних рата. Ове године од Колубарских рудника требовано је 510 тона угља, за разлику од прошле када је наручено 397. Поучени прошлогодишњом кризом загревања помоћу других енергената, више пензионера се определило за чврсто гориво.

Потражња за огревним дрветом је као и лањска, 300 кубних метара.

Наручене количине огрева испоручене су купцима на њихове адресе, и то пре краја септембра. Томе је допринео и аутопревозник Антал – Тони Демењи који већ десетак година развози наручени огрев, а у последње време то чини експедитивније јер је модернизовао возни парк и отворио сопствено стовариште. Он опслужује и синдикалне организације.

С. З.

Јеленко Крајован (први слева) организује поделу

ЗРЕЊАНИН

Зимница по фабричким ценама

Општинска организација Синдиката пензионера „Независност“ у Зрењанину снабдела је, крајем септембра, чланове десет месних организација досад рекордном количином зимнице из „Флоре“ Бечеј: пензионери и чланови њихових породица набавили су по фабричким ценама 18,5 тона замрзнутог поврћа (боранију, грашак, сецкану шаргарепу, поврће за руску и мексичку салату...), као и салату у теглама (ајвар, корнишоне, цвеклу...) које ће отплаћивати у шест полумесечних рата (у ритму исплате пензија) до 15. децембра.

Према речима Јеленка Крајована, председника Општинског одбора овог синдиката, 53 пензионера су, потпуно волонтерски, у року од 3,5 сата истоварили робу из шлепера, а затим су месне организације организовале дистрибуцију хране до крајњих корисника. Чланови „Независности“ очекују, до краја године, набавку (на сличан начин) шећера, брашна, јестивог уља, очишћених кока и пилића – јер, дуга је зима.

М. Мектеровић

КРУПАЊ

Гости на крсној слави

Општинска организација пензионера Крупња прославила је своју крсну славу Рођење пресвете Богородице – Малу госпојину. Крупњским пензионерима на славу су дошли и гости, колеге из Љубовије, Малог Зворника и Лознице.

Славске госте поздравио је Живорад Макевић, председник Организације пензионера Крупња, и захвалио им што су се одазвали позиви.

М. Малишић

Стамбени кредити (ни)су и за пензионере

Покретање нових субвенционисаних стамбених кредита младима који немају решено стамбено питање даје наду да ће купити стан, али међу старијима изазива незадовољство. Старосна граница од 45 година живота (толико највише може да има лице које конкурише за стамбени кредит) јавља се опет као препрека. Границу су утврдиле банке јер се рок отплате од 20 година поклапа са завршетком радног стажа клијента чиме се обезбеђује (између осталог) редовна отплата рата, а овај „услов“, нажалост, дефинисала је и држава.

Оваква политика може да буде и разумљива јер зајмодавац жели да се обезбеди да ће кредит бити исплаћен за живота клијента. Држава, међутим, пошто најављује да жели да помогне грађанима да подстакне однос замене властитим кровом, требало је да има у виду да су многи пензионери и после престанка радног односа остали бескућници, а тек су прешли четрдесет пету (инвалидски пензионери, пензионисани радници МУП-а, припадници Војске Србије...).

Када већ пензионери због година не могу да конкуришу, зашто им је онемогућено да као солидарни дужници (банкарски израз) учествују у отплати стамбених кредита своје деце чија примања нису довољна да сами плаћају рату? Држава би требало да нађе начин и инструменте осигурања да и пензионерима омогући да или добију кредит у чијој ће им отплати помоћи деца која имају висока примања, или обрнуто – да они учествују у отплати зајма своје деце.

Они који се одлуче да купе стан помоћу субвенционисаног стамбеног кредита треба да знају да је максимални износ позајмице 100.000 евра, рок отплате најдуже 30 година, с тим што ће у прве три и последњих пет година отплата бити бескаматна јер ће Влада Србије субвенционисати камату. Зајам може да подигне појединац или породица чија су примања два пута виша од рате, а нето плата им не прелази 120.000 динара. Структура кредита је таква да клијент обезбеђује пет одсто, држава 20 одсто, а банке 75 одсто средстава, а камата не сме да пређе шест процената. Клијент мора да буде пријављен на адреси стана који купује и не може да га користи за рентирање за време отплате.

И. Миланковић, Београд

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

И други да се сете

Лист читам већ 25 година, али први пут пишем. Хтео сам да поздравим идеју Драгана Ђиласа, градоначелника Београда, да својим најсиромашнијим суграђанима у пензији да четири пута годишње по 4.000 динара као помоћ. Није то пуно пара, али онима са малим примањима много значи. Зашто се влада није сетила да на такав начин помогне свим пензионерима у Србији који примају најниже пензије? Па кад већ нису они, где су градоначелници других градова да нађу неки начин на који би помогли онима који најмање имају.

Јер, стварно се питам какве су то плате испод 15.000 динара и како људи тим новцем школују и хране децу (није само нама пензионерима тешко). Шта да радимо ми са пензијом мањом од 11.000 динара од које 60 одсто потрошимо на лекове?

Зато поздрављам сваку идеју да се људима помогне у невољи и било би добро да таквих примера има што више у нашој Србији.

**Драгутин Димитријевић,
село Корбово
код Кладова**

Чујте и почујте
(Фото: С. Завишић)

Општинске организације Савеза пензионера Србије

Борски округ

Бор, Моше Пијаде 96

☎ 030/428-217

Кладово, Дунавска 16

☎ 019/808-998

Мајданпек, Пролетерска бб

☎ 030/581-849

Неготин,

Д. Радосављевић 2

☎ 019/548-395

Зајечарски округ

Зајечар, Пана Ђукића 12

☎ 019/423-136

Књажевац,

Бранка Радичевића 2

☎ 019/732-674

Сокобања, Немањина 4

☎ 018/830-788

Бољевац, Ивка Ђоловића 2

☎ 030/63-762

Златиборски округ

Ужице,

Ужичке републике 5

☎ 031/520-827

Ариље,

Милоша Глишића 42

☎ 031/892-641

Бајина Башта,

Рајка Тадића 45

☎ 031/862-172

Косјерић, Карађорђева 22

☎ 031/781-063

Нова Варош, Светог Саве

66 ☎ 033/63-881

Пожега, Краља Петра 5,

☎ 031/812-576

Прибој, Драгољуба Савића

23 ☎ 033/453-161

Пријеполје, Санџачких

бригада 27 ☎ 033/711-677

Чајетина, Омладинска бб

☎ 031/831-322

Моравички округ

Чачак, Балканска 6

☎ 032/371-811

Горњи Милановац,

Ломина 11 ☎ 032/712-920

Ивањица,

Милинка Кушића 32

☎ 032/665-309

Лучани, ЈНА 20

☎ 032/819-027

Под посебним условима

? Миладин Милошевић – Велика Плана: Од 17. 7. 1978. до 15. 11. 1998. године радио сам у МУП-у Републике Србије на пословима где се стаж рачуна са увећаним трајањем, 12/16 месеци. Од 15. 1. 2002. године радим у предузећу „Југопревоз“ – Велика Плана. С обзиром на то да сам у мају навршио 50 година живота и да имам око 34 године стажа, а радио сам на пословима са бенефицираним радним стажом, да ли имам право да поднесем захтев за признавање права на пензију ако сада прекинем радни однос?

Одговор: Да би неко остварио право на пензију под посебним условима из чланова 42 и 43 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, мора са тих послова да оде у пензију као овлашћено службено лице, то јест са послова на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем.

Пошто сте Ви сада запослени код другог послодавца, немате право да идете у пензију под посебним условима са 50 година живота, иако сте дуже од 10 година радили на радном месту на коме се стаж рачуна са увећаним трајањем 12/16.

Породична уз дете

? Ружица Станковић – Бојник: Имам 46 година живота и око 18 година радног стажа. Супруг ми је погинуо 11. 9. 1986. године када сам имала 23 године. Пошто сам била у радном односу, породичну пензију је добио наш син и примаће је до краја 2009. године када завршава са школовањем.

Незапослена сам и нисам се преулавала. Да ли могу да остварим право на породичну пензију?

Одговор: Ове године можете да остварите право на породичну пензију уз дете јер за то нису прописане године живота, довољно је да обављате родитељске

дужности и да нисте у осигурању.

Пошто сте без посла, слободно поднесите захтев. Али, ову породичну пензију користите само до времена до када је користи и Ваш син – престанком права Вашег детета на породичну пензију престаје право и Вама.

Самостално можете да остварите право на породичну пензију тек када навршите 50 година живота, јер ове 2009. године потребно је да имате 49, а Ви имате 46 година живота.

Следеће 2010. године биће потребно 49 година и шест месеци, а 2011. и надаље, према сада важећем закону, биће потребно 50 година живота.

Учешће на радној акцији

? Александар П. – Београд: Био сам учесник радне акције „Нови Београд“ 1968. године. О томе поседујем потврду XII београдске омладинске радне бригаде „Моше Пијаде“. Да ли се ово време рачуна у стаж осигурања?

Одговор: Учешће на радним акцијама које су организовали државни органи или организације признавало се

у стаж до 31. децембра 1957. године, под условом да се осигураник запослио у року од шест месеци по престанку учешћа на овим јавним радовима.

Такође је неопходно да се овај рад одвијао свакодневно с пуним радним временом.

Дакле, према наведеном, јасно је да Ви не испуњавате услове да Вам се учешће на радној акцији 1968. призна у стаж осигурања.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Минимум пет година стажа

? Марија Васић – Београд: Моја братаница је тежак срчани болесник. Има 43 године, више од пет година радног стажа и незапослена је. Пре месец дана умрла јој је мајка од чије пензије су обе живе, а због тешког здравственог стања није у могућности да се запосли. Да ли може да оствари право на инвалидску пензију?

Одговор: Ваша братаница треба да поднесе захтев за признавање права на инвалидску пензију, јер са пет година стажа осигурања може да оствари право ако орган вештачења утврди да код ње постоји потпуни губитак радне способности.

Ако је њена мајка била корисник личне пензије и издржавала ју је, а лекар вештак утврди да је Ваша братаница неспособна за самосталан живот и рад, постоји могућност да оствари право на породичну пензију по смрти мајке, ако је то за њу повољније од инвалидске пензије. Ово право не може да оствари ако је мајка била корисник породичне пензије, јер породична пензија не може да се преноси на чланове породице који и сами нису испунили услове за породичну пензију.

Нека Ваша братаница свакако припреми медицинску документацију са ординирајућим лекаром и нека поднесе захтев за инвалидску пензију.

По пола године и за удовице

? Томка Павловић – Смедеревска Паланка: Рођена сам 21. 1. 1961. године. Супруг ми је преминуо 2. 11. 2006. године. Захтев за породичну пензију сам поднела 31. 1. 2007. године у Филијали Фонда ПИО у Смедереву, где су ми рекли да ћу право на породичну пензију стећи кад будем навршила 48 година живота. Међутим, ове године, иако сам напунила 48 година, добила сам решење да је мој захтев одбијен и да ћу ово право стећи када навршим 50 година живота. Молим вас да ми помогнете и упутите ме шта да радим.

Одговор: Информација да Вам је потребно 50 година живота да бисте остварили

право на породичну пензију није сасвим тачна, Ви ћете стећи право на породичну пензију идуће, 2010. године када навршите 49 година и шест месеци живота.

Наиме, од 2008. године подиже се старосна граница за остваривање права на пензију, па и на породичну. Ове године не испуњавате законски услов јер је потребно да имате 49 година, под условом да сте у тренутку смрти супруга имали најмање 44 године живота. Пошто сте Ви тада имали 44 године и шест месеци живота, нема законских сметњи да када навршите 49 година и шест месеци живота остварите право на породичну пензију. Поднесите захтев у јулу 2010. године.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ГРАД У СЛАВНИЦИ	ВЛАСУЉА ЗА ГЛАВУ	ЛАКО ЛОМЉИВО, КРТО	ТУЖИТЕЉ СОКРАТА	ВОДЕНИ ВРТЛОГ	ВРСТА ЈАБУКЕ	ОНАЈ КОЈИ ХВАТА РАКОВЕ
ВОЗАЧ СПЛАВА, СКЕЛАР							
СПАРТАНСКИ КРАЉ							
ВРСТА ГРАЂЕВИНСКОГ РАДНИКА							
РУЧНА ДИЗАЛИЦА СА ЗУПЧАНИКОМ					ОЗНАКА МАРОКА		
ОРГАН ЧУЛА ВИДА				РАНИ ЛУК ТРИК, ОБМАНА			
СИМБОЛ НАТРИЈУМА			АРАПСКО СЛОВО ОСТРВО ВЕЛ. АНТИЛА				КАТАЛОНСКИ ПЕСНИК ГАБРИЈЕЛ
ОЗНАКА СЕВЕРА		ЖЕНСКО ИМЕ НЕСТАШНА ДЕВОЈЧИЦА					
ЧЕТВРТИНА ГОДИНЕ							
ГРАД У ЧИЛЕУ						ОЗНАКА ОБИМА ИМЕ БАЛЗАКА	
ЛИЧНОСТ ВОЛТА ДИЗНИЈА					МЕРА ЗА ОТПОР СТРУЈЕ ТИМ		
ЈАПАНСКА ЛЕПЕЗА НА СКЛАПАЊЕ				ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ ПОПОВ УЖНО ВОЋЕ			
8. И 18. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ			ОДНОС ГОЛОВА ЕНГЛЕСКИ ПЕСНИК, ТОМАС				
МЕСТО У ВОЗОВИНИ							РАДМИЛА ОДМИЛА
КОЊ КОЈИ ГАЛОПИРА							
ЛИЧНОСТ РОМАНА ИВЕ АНДРИЋА						ПРВО СЛОВО АЕРОКЛУБ (СКР.)	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОНО ШТО СЕ КУЈЕ ОЗНАКА ЗА КАРАТ				ПАКАО (МИТ.) ОЗНАКА РЕОМИРА		
ДЕО БРОДА							

Решење из прошлог броја: паучина, оксалат, ронити, Нева, уњ, ад, Кира, јин, сан, атест, и, Милтон, нв, вал, и, окапи, комарац, рачићи, паритет, от, Тина, Роки, он, Ера, Ист, чистити.

Брана Николић

Народ богат духом

У почетку беше реч. Нисмо далеко одмакли од почетка.

Када народ устане, опасно је седети у првом реду. Пијанац је налетео на лежећег полицајца. Одмах су се сложили.

Горан Докна

Чувам радно место

Због мршаваг почетка извлачи се дебљи крај. Нису задовољили апетите. Сада хране сујету. Чувам и ја своје радно место. Ангажовао сам тело-хранитеља.

Жељко Марковић

Сви у хладовини

По саобраћајним удесима стигли смо и најразвијеније земље, а тек смо у залету.

Наплата паркинга обухватиће цео град. Што да само центар има ту привилегију!

Стандард нам је толико порастао да смо сви негде летовали. Неки у домаћој, а неки у инострану хладовини.

Витомир Теофиловић

Гласоризми

На захтев ММФ-а следе отпуштања радника у јавном сектору. Хммм... Ммм... Фрр...

Неки су завршили годишње одморе, а већина са годишњим одморима.

Очекује се ребаланс државног буџета и ребаланс државних намештеника.

Драги Петковић

Миленко Косановић

РЕКЛИ СУ...

О ИСКУШЕЊИМА

Власт је велико искушење и мало је оних који могу том искушењу да одоле.

Владика Николај Велимировић

Моћ владања над другим неоодољива је сласт тамне стране човековог бића.

Владета Јеротић

Ретко је човеков циљ зао, а често су зла средства којима остварује циљ.

Јован Дучић

Мржња оних који су зли није толико опасна као њихово пријатељство.

Бранислав Нушић

Наш човек не уме да се правремено заустави ни при успону ни при паду.

Иво Андрић

Свак је рођен да по једном умре, част и брука живе довијека.

Петар Петровић Његош

ШАРЖИЦА ШАРЖИЦА

Дејан Патаковић

Смркло им се

Откако је укинута смртна казна, исти резултати постижу се еликсиром живота.

Где би нам био крај када би глупост могла да се рециклира.

Грађани не верују својим очима, јер им је буквално смркло.

Живојин Денчић

Лековите МИСЛИ

Сањајући боља времена, неки су се савсвим успавали.

Ми отварамо врата младим проналазачима. И з л а з н а.

Нису нам све лађе потонуле. Имамо доста приватних јахти.

Наше грешке се понављају, али су све квалитетније.

Стомак пензионера подсећа на кратке радио таласе. И он крчи.

Љубав према послу код већине грађана је платонска.

Душан Старчевић

